«بوزانتیون»
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته . صاحب امتیاز ومدیر مسئولی
بوزانت کچیان
مطبعه واداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نمرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճտ. վեցամսեայ 3½, եռամսեայ 2: — Արտասահման 40 Փր, վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10: Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լօքալէ:

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի դիմաց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 238 — Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1897 ՕԳՈՍՏՈՍ 11/23 — 25 ՐԷՊԻ ԻՒԼ ԵՎՎԷԼ 1315 — 11 ԱՂՍՈՍԹՈՍ 1313 — Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 238

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՂՋԿԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Այն օրէն ի վեր երբ մեր դպրոցներէն ոմանք փակուեցան և փակուելու վիճակին հասան, ամենքս ալ խորին ցաւ մը զգացինք:

Ամէնէն ցաւալին այն է որ այս կրթական ձախողութեան մէջ մեր օրիորդները տուժեցին: — Դպրոցասէր Տիկնանց Վարժարանին փակումը, Պոլսոյ աւելի գաւառներու համար դժբախտութիւն մ'եղաւ: Վարժուհիի պէտքը գաւառացիք աւելի շատ կ'զգան հիմայ: Բայց ո՞ւր կարելի է պատրաստել վարժուհի-օրիորդները:

Դպրոցասէր Տիկնանց Վարժարանին փակումը բաւական զբաղեցուց մամուլն ի սկզբան· իրապէս ցաւողներու մէջ նոյն իսկ Տիկիններ ալ կան, որ խնամակալ եղած են այդ վարժարանին: Եւ այդ խնամակալներէն մին, երբ անգամ մը գիտել տուի իրեն թէ լաւ չըրիք, ժամանակ մ'ալ կուրծք տալ պէտք էր, վարժարանին փակումը փութացնելու չէր, զգածուելով պատասխանեց թէ «իրաւ մեղք եղաւ»: — Բայց ո՞վ է արդեօք մեղաւորը: Սոյդ է որ Տիկնանց Վարժարանն, իր փայլուն գոյութիւնը պահելու միջոցներէն զրկուած էր և դարձեալ Տիկնանց ջանքը բաւական դէմ դրաւ սպառնացող վտանգին· և ես ճիշդ այս վիճակին մէջ ճանչցայ այդ յարկը· Վարժարանը պարտքեր ունէր, և դեռ ունի, աշակերտները սկսած էին ցրուիլ, խնամակալ Տիկիններ ալ մէկիկ մէկիկ քաշուած էին գործէն, և Խնամակալութեան կողմէն Օր· Սիմոնեան միայն մնացած էր, որ կ'հսկէր հեռուէն և հազուադէպ այցելութիւններով: Այսպէս հետզհետէ վարժարանին մէջ մնացին Այնթապցի երկու օրիորդներ, և ուրիշ օրիորդ մ'ալ իր մօր հետ միասին, որ կ'գուրգուրար իր դասեր վրայ և անոր կրթութեան համար ամէն զոհողութիւն յանձն առած՝ երբ տնտեսուհի կ'աշխատէր հօն, և վարժարանին փակումով չյուսահատեցաւ, Թիֆլիզ գնաց դարձեալ այդպիսի զոհողութիւններով իր աղջիկը կրթել տալու համար: Մեր Այնթապցի օրիորդներն, որք դպրոցին ամէնէն յառաջադէմ ուսանողներն էին, մինակ մնացին, և այդ նեղ օրերուն մէջ, ստիպուեցանք ճամբայ դնել զիրենք:

Այս խեղճ իրողութիւնն յառաջ բերի ոչ թէ պախարակելու Խնամակալութեան ձեռնթափութիւնն, այլ գտնելու թէ ո՞վ էր արդեօք մեղաւորը: Տիկնանց Խնամակալութիւնն իրաւունք չունէինք պախարակելու, որովհետեւ կ'հաւատամ թէ այդ մարմինը կրցածին չափ, աշխատեցաւ առանց հաստատուն եկամուտ մ'ունենալու, պահել աղջկանց կրթութեան յատուկ ուսումնավայր մը, ուսկից բարիք տեսաւ Ազգն եւ ծնողք ուրախացան իրենց բարեկիրթ աղջիկներով: Ըստ մեզ, մեղաւորը ծնողք են որք անփոյթ գտնուեցան կրթավայրի մը հանդէպ, որ դիւրին պայմաններով կ'կրթէր իրենց զաւակները. կ'պախարակենք ծնողքն, որովհետեւ անոնք չուզեցին Տիկնանց Վարժարանին անկումի պատճառները քննել, ոչ ալ գէթ բարոյապէս քաջալերութիւն մը փութացին տալ այդ նիւթական տագնապէ չարչրկող յարկին: Պիտի առարկուի անշուշտ թէ միեւնոյն նիւթական տագնապէն ծնողք ալ կ'չարչարուէին. այս սոյդ է. բայց ինչո՞ւ տակաւին մեր դպրոցներուն շահերն, եթէ ոչ մեր տուներուն շահերէն վեր, գէթ անոնց հաւասար չենք բռներ· կ'հասկնանք նեղ օրերը, կ'հասկնանք տագնապը. բայց այս ամէնն ինչո՞ւ ուղղակի մեր վարժարաններուն վրայ ազդէին: Այսպիսի նեղութիւններու մէջ իրական շահ մ'էր դպրոցը բաց պահելն ալ. ահա՛ բան մը որ կարելի էր և զոր չըրին ծնողք: Եւ աղջկանց վարժարան մ'ունէինք, փակուեցաւ, և կարծես այս ցաւը քիչ մը պիտի մեղմանար, եթէ բազմաթիւ վարժարաններ ունենայինք աղջկանց համար և անոնցմէ մին ըլլար փակուողը:

* * Ուրիշ վարժարան մ'ալ որ փակ մնաց, Մեզպուրեանն է: Մեզպուրեանը ճանչնալէս յետոյ քանիցս հետաքրքրուեցայ և հարցուցի իրեն թէ այս տարի վարժարանը պիտի բանա՞յ: —«Եթէ դրամ ունենանք» պատասխանը առի: Մեզպուրեանը ճանչցայ, բայց դժբախտաբար չճանչցայ իր վարժարանը. միայն այդ վարժարանէն շրջանաւարտ օրիորդի մը կարծիքն հարցուցի, և օրիորդն աննպաստ գաղափար մը չտուաւ ինձ: Սկիւտարի պէս բազմահայ արուարձանի մը, որ գրեթէ հայ արհեստաւորներով բնակուած է, շատ եկած է աղջկանց վարժարան մը, ուր ընդհակառակը քանի մը հատ պէտք էր ունենայինք: Այդ պէտքը, մեր զգալու պէտքն աւելի լաւ զգացեր են Ամերիկացիք և Լատինք, որք ոսկեքաղաքի առողջարար բարձունքներուն վրայ ուսումնավայրեր շինելով բաց թողած են անոնց դռները մեր օրիորդներուն առջեւ:

Է՛հ, կ'ըսեն սրամիտներ և սրախօսներ, ի՞նչ հարկ կայ որ մեք մեզի սեփական վարժարաններ ունենանք. եւրոպական լեզու մը (գաղղ. կամ անգլ.) սորված ըլլալու համար բաւական է օտար վարժարան մը. աւելի ի՞նչ պէտք է: Եւ հայ օրիորդի տոհմային յատկութիւններն արտափայլեցնելու համար բաւական կ'համարուի այդչափը: Այս նորաձեւ եւ խոշոր սխալները տարիներու ընթացքին մէջ սակայն բարքի, սովորոյթի տեղ կ'անցնին. մինչ իրապէս տառապանքի մէջ է հայ իգական սեռի կրթութիւնը տոհմային պէտքերու տեսակէտով:

* * Աղջկանց վարժարաններու չգոյութիւնն անշուշտ կ'զբաղեցնէ ամէն մտածող Հայը, բայց ես, իմ մասին, ոչ միայն մտածելու, այլ խորապէս ցաւելու առիթ ունեցայ բաւական մօտէն ճանչնալով վարժարանի մը փակումը փութացնող պատճառները:

Եւ ցաւս հրապարակելու առիթ եղաւ ինձ Այնթապէ ուղղուած սա շատ կտրուկ, և եթէ ուզէք, խորհրդաւոր հարցմնագիրը. — Հաճեցէք հետեւեալ հարցումներուս պատասխանել. Բարեկամ մը կ'ուզէ իր աղջիկները ղրկել հոդ ուսում առնելու համար· 1. Մեզպուրեան կամ ասոր չափ բարձր աղջկանց վարժարան մը կա՞յ: 2. Տարեվճարն ի՞նչ է, քանի՞ ոսկի: 3. Գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտ կ'ընդունի՞ն: 4. Զեղչեալ (թոշակ) կ'ընդունի՞ն. ի՞նչպէս վճարելու է. միանգամո՞վ թէ մաս առ մաս: 5. Դպրոցն ի՞նչ տեսակ ծախքեր կ'ստանձնէ, ևն. ևն: Եթէ ծրագիր ու յայտագիր կայ, մանրամասն տեղեկութեամբ հաղորդեցէք և ձեզ համար ո՞րը նախընտրելի ըլլալը գրեցէք: Աշակերտուհին ո՞ր աստիճանի ըլլալու է ընդունուելու համար. տարրական ընթացքը բոլորած ըլլալո՞ւ է, ևն: [illegible]»

Վերջին բառերը կ'ստորագծեմ, և ես ամօթ կ'զգամ, որ [illegible] ալ [illegible] կարելի չպիտի ըլլայ այսպիսի գաւառացիներու կրթասիրութեան գոհացում մը տալ: Գաւառացիք իրաւամբ կ'դիմեն Պոլիս, իբր գրական զարգացման կեդրոնին· և այս համոզումով է որ կ'դիմեն: Այս անկեղծ համոզումն ես ալ ունեցած եմ երբ գաւառի զաւակ· բայց յուսախաբ եղած եմ իրականութեան առջեւ: Թերեւս գտնուին ոմանք (Պոլսեցի) որ մեզ գաւառացիներս [illegible] տեղ դնեն, երբ [illegible] Պոլսի կրթական գաղտնիքներուն: Եթէ կան այդպէս խորհողներ, նախատինքն իրենց է: — Գաւառներու կրթական յառաջդիմութեան Պոլիսն աշխատած է, բայց շատ քիչ, և պիտի ըսեմ գրեթէ աննշան կերպով· Պոլսոյ համբաւն աւելի արձագանգ գտած է քան գործը· և գաւառացիք իրաւունք ունէին յուսալու թէ մեծ տեղէն կարելի չէ որ փոքրիկ համբաւ արձագանգ գտնէր իրենց մէջ: Դեռ այս յուսով է որ անոնք Պոլիս կը դիմեն, աղջկանց բարձրագոյն վարժարան կ'փնտռեն իրենց աղջիկներուն համար, և այս ճիշդ ա՛յն ատեն երբ Պոլսեցիք տնտեսական տագնապի հետեւանքով չեն կըրնար գոնէ մէկ աղջկանց բարձրագոյն վարժարան պահել, ընդհակառակը միեւնոյն տագնապէն վնասուած գաւառացիք չեն մոռնար իրենց աղջիկներուն կրթութիւնը:

Գաւառացիք յուսալի է որ այդ բարձր վարժարանն ունենան իրենց ծոցին մէջ, բայց մինչեւ որ ունենան, մինչ Պոլիս պիտի դարձնեն իրենց նայուածքը·

Եւ Պոլսեցիք եթէ պէտք չեն զգար իրենց աղջիկները բարձրագոյն հայ-վարժարանի մէջ կրթել տալ, — բան մը որուն բռնի հաւատալը կուգայ մարդուն — քանի որ դիւրին է իրենց աղջիկներն օտար վարժարաններ ղրկել քիչ շատ բարձր կրթութեան մը համար, գէթ պէտք է պահեն այդպիսի վարժարան մը, որուն պէտք ունին ո՛չ միայն գաւառացի օրիորդներ, այլ նաեւ Պոլսի [illegible] դասակարգի աղջկունք:

Կ'յուսանք թէ բացարձակ պէտքի մը հանդէպ — զոր օրինակ՝ Այնթապէ եղած հարցումը — կ'ցնցուին անոնք որ անտարբեր աչօք դիտեցին Պոլսոյ մէջ քիչ շատ պէտք մը լրացնող աղջկանց վարժարաններու փակումը: ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴ.

ՀՐԷԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼՆ Յ'ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ա.

Պիզմարքի եւ Մէդէրնիխի երկիրները, տակաւին մի քանի տասնեակ տարի առաջ բարձր ոստիկանութեան կողմէ չթոյլատրուած մտածում արտայայտել արգիլուած էր՝ և վարչական պատուէրներ կ'սեղմէին քաղաքացւոց շարժումներն, արարքներն, եւ կ'արտօնէին միայն զբօսանքը, թատրոնն եւ երաժշտութիւնը — կ'քաջալերէին իսկ: Թէ.ք. թատերական քննադատը, «Արքունեաց ընթերցող» անուանեցաւ բարձր թոշակով եւ արքունի խորհրդական եղաւ: Այդ ատեն էր որ իմաստուն Գերմանական Դաշնակցային ժողովը կ'արգիլէր Գերմանիոյ նոր սերունդին (յորում էին, ի մասնաւորի, Հայնէ եւ Լաուպէ,) գրքերուն ներածումը, մինչեւ իսկ անոնց տակաւին չգրած գրքերն:

1848-50էն ասդին, յԱւստրիա եւ ի Գերմանիա լրագրութիւնը նոր թափ առաւ, եւ այժմ հոն մամուլը նոյնքան արտօնեալ է, որքան ի Ֆրանսա: Կրնայ ամէն ինչ գրել. և եթէ չափն անցունելով, գրաւուի, կրնայ դատ բանալ, եւ դատարանը կ'վճռէ: Բայց նաեւ շատ անպատեհութիւններ ծագեցան նո՛յն իսկ այդ չափազանց անկախութենէն:

Անոնք Աւստրիան, և ի մասնաւորի Վիեննան: Ամէնէն հին, ծանօթ և տարածուած լրագիրն է Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ (Նոր Ազատ Մամուլ): Էդիէն անուն մի յառաջդիմականի կողմէ 60ական թուականներուն, մեծ, ճոխ, բազմաթիւ թղթակցութիւններ, հեռագրեր, նորութիւններ, ընտրեալ գրագէտներէ յօդուածներ պարունակող լոնտոնեան լաւագոյն թերթերու օրինակին վրայ հիմնուած, Ֆրայէ Բրէսէ ի սկզբան ահագին տարածութիւն և համբաւ ունեցաւ, թէ՛ յԱւստրիա թէ յայլուր, և կառավարութիւնը զայն յաճախ իբր կարծեաց արտայայտիչ ընտրեց, և օտար երկրաց մէջ զայն աւստրիական վարիչ շրջաններու օրկան ընդունեցին ու դեռ կ'կարծեն ցայսօր նուազ ճշդութեամբ: Ֆրայէ Բրէսէի պաշտօնութիւնը մի քիչ Աւստրիոյ, Վիեննայի պատմութիւնն ալ է: Երթալով հրեայ ձեռքերու անցած, յետոյ բոլորովին հրէացած, հայրենասիրական-աւստրիական շահերն հրէականներուն ստորադասը, վերջնոց ախոյեան և առաջնոց թշնամի դարձաւ այնպիսի մի երկիր, ուր մամուլը զօրութիւն մ'է, մանաւանդ այժմ:

1814էն, [illegible] (Շադօպրիան) հեղինակը պերճախօս մի պրոշիւր կ'հրատարակէր Լուի ԺԸ. ի վերադարձին ի նպաստ. և սա ըսաւ յետոյ Շադօպրիանի. «Ձեր գրուածքն ինձ բանակէ մը աւելի օգտակար եղաւ:» Մամուլն առաւել մեծ ոյժ մ'է այժմ: Ի՞նչ բանի գործածեց զայն Ֆրայէ Բրէսէ պաշտպանելու յառաջդիմութիւնը, բայց ոչ ճշմարիտը, հապա այն զոր այնքա՛ն ճշմարտութեամբ յԱւստրիա հրեա-յառաջդիմականութիւն կ'անուանեն: Այդ ա՛յն գրութիւնն է, որ ամէն իրաւունք, ամէն հաւասարութեան, Հրէից համար կ'պահանջէ, քրիստոնէից ճընշում ու զրկում նպատակ ունենալով, զի քրիստոնեան թշնամին է, զոր պէտք է ստրկացնել, ամէն կարելի միջոցներով, ներելի թէ ոչ: Այդ է Ֆրայէ Բրէսէի ուղղութիւնն եւս: Եթէ այդ տեսակ շատ քայլեր առնուած են յԱւստրիա, Բրէսէ պատճառներէ մին ու թերեւս մեծագոյնը կարելի է համարել: Օրինակի համար, արգիլուած է եկեղեցեաց կտակաւ բան մը թողնել. և եթէ մէկն ընէ, կ'գրաւուի, իսկ սինակոկի համար, կատարեալ թոյլատուութիւն: Բրօբականտայի լրագիր մ'է Բրէսէ, ուր ամէն օր հրէութեան փառաց, յաղթանակաց, առաւելութեանց վրայ կարելի է ոտանաւոր կարդալ. երբ միւս կողմէ քրիստոնեաները թունաւոր զրպարտութեամբ կ'մրոտէ, խարդախելով իրողութիւնն ու պատմութիւնը: — հրեայ գրականութեան ու մամլոյն սովորական ու ազդեցիկ զէնքերէ մին, եւ զոր ամենէ լուսաւորեալներն ու մեծերն անգամ կ'գործածեն, — օրինակ Հ. Հայնէ (որ մկրտուած ալ էր), Լ. Պէօրնէ, եւ նորերս, Տարմշտէտեր: Եկեղեցի մը պիտի կառուցուի՞, անմիջապէս աղմուկ եւ հայհոյանք — ժողովուրդը կղերական ընել կ'ուզեն — «գիշերուան արդիքը» գործի վրայ են: Քահանայ մը թերութեան մէջ կ'գտնուի՞: Ցնծութիւն յիսրաէլ. «Տեսէ՛ք քրիստոնեայ ժողովրդեան հովիւները·» եւ իր բազմաթիւ, գրեթէ բոլոր քաղաքաց մէջի մասնաւոր թղթակիցք — բոլորն ալ հրէա-ազգակոնութեամբ կ'հաւաքեն այն ամէն տեսակ լուրերն, ուր կրօնաւորութիւնը կամ քրիստոնեայք աննպաստ լոյսի մը մէջ կ'երեւին, եւ սուտն ու սխալը խառնելով՝ հեռագրաւ կ'հաղորդեն Բրէսէին. Միւս կողմէ, կատարեալ լռութեան մէջ թողլով այն ամօթալի կեղծ սնանկութեան, խարդախութեան, մատնութեան խնդիրները, յորս իբրեանց ցեղը կ'գերազանցէ, — և ամէն քրիստոնէական շարժում անմիջապէս կրօնական կ'մկրտուի, իբրեւ թէ — մէկդի թողլով անհիմն ըլլալը — կղերականութիւնը քրիստոնէութեան սեփհական և յատուկ երեւոյթ մ'ըլլար եւ իրենք, Հրեայք, իրենց ազգային կերակրոմն ու հազար եւ մի փառքերը, ծաղրելի ու զազրելի — օրինակ Կալիցիայի հրեից հագուստ և մազերը — կրօնական սովորոյթներովն ամենէ սեւ կղերականները չըլլային (.´) — բայց մինչդեռ անկրօնութիւն կ'քարոզեն քրիստոնէից, հրէա-կղերական են իրենք: — Զինկեր, գերման սօցիալիստներու պետերէ մին, բարեպաշտ հրեայ մ'է և սինակոկներու կառուցման նիւթապէս աստուածեան կ'օգնէ: — Եւ ոչ թէ միայն ի Վիեննա և յԱւստրիա է որ Բրէսէ կ'զրպարտէ ու կ'հալածէ քրիստոնեաներն, հապա ամենուրեք. ի Չինաստան իրենց անձնուէր ու անշահախնդիր կոչման զոհ գացող միսիոնարներու մահը մի լիրր ծաղր կ'խլէ իրմէ. եթէ Ռուսիոյ դէմ է, պատճառն ազգային-աւստրիական, կամ ընդհանուր յառաջդիմական նկատումներ չեն, հապա սա միակ պարագան, որ Հրեայք հոն նոյն անսահման ազատութիւններն, առաւելութիւնները չեն վայելեր, որպէս ի Մնացեալ Եւրոպա: Նոյն շարժառիթներէ կ'մղուին իր արեւելքի վերաբերմամբ յօդուածներն ու լուրերն իսկ, և ընդհանրապէս բոլոր իր գրուածները: Կէյրօ կրօնաւորը կ'ընտրուի անդամ Ֆրանսական Խորհրդարանին, ուր բազմաթիւ Հրեայք կան բազմած. անմիջապէս նախարարութիւնը կ'մեղադրուի թէ կղերականութիւնը կը քաջալերէ, այդպիսի ընտրութիւններ կարելի ընելով: Միսիօնարներ կ'ջարդուին ի Չինաստան, արժանի է, ինչո՞ւ երթալ մինչեւ անգամ կռապաշտները դարձնել ջանալ: Բոլոր իր տրուած տեղեկութիւնները նոյն ոգին ունին. — սակայն, իբր գրուածք, ընտիր լրագիր մ'է: Յ'Աւստրօ. Ունկարիա, ոչ մի լրագիր այնքան առատ լուրեր կ'պարունակէ, ներքին թէ արտաքին: Բոլոր քիչ մը կարեւոր քաղաքաց մէջ մասնաւոր թղթակիցներ ունի, որք նամակաւ, աւելի յաճախ հեռագրաւ, ամէն կարեւոր ինչ կ'տեղեկագրեն: Ֆրայէ Բրէսէ օրն երկու անգամ կ'ելնէ, երեկոյեան տպագրութիւնն օրուան նորագոյն լուրերը տալով: Վերջին տարիներս, իր կարեւորութիւնը խիստ կորուսած է յԱւստրիա, միայն իբր լրատու թերթ կ'ընթերցուի, կուսակից (անշուշտ հրեաները մի կողմ) չունի այլ եւս, — ժողովրդականութիւնն անցած է անթիսէմիթ (հակահրեայ) մամլոյն: ՎԻԱՄ

ՏՆՕՐԷՆԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ

Հինգշաբթի առաւօտ ժամ 9ին Ամատունի Համբարձում էֆ. Ս. Յակոբայ Հաստատութենէն մեկնելէն առաջ՝ Ննջարանը կ'երթայ, և վերջին անգամ մ'ալ իր սանիկներուն այցելելէն յետոյ, որք դեռ կ'քնանային, կ'ուղղուի Ս. Յակոբայ մատրան դրան առջեւ և առանձինն կ'աղօթէ: Այս միջոցին Հաստատութեան մէջ ծառայող Մայր-Ելիսաբ իմանալով՝ յուզեալ կ'երթայ Ամատունիի քով, որ կ'սաստէ և ներս կ'ղրկէ, ու ինք Հաստատութեան ետեւի դռնէն կ'մեկնի: Տղաքներէն շատեր Մայր-Ելիսաբի ձայնէն արթննալով, և իմանալով Ամատունիի մեկնումն, ետեւէն կ'վազեն, և Գալը-Չէշմէսի աղբիւրին առջեւը կ'հասնին անոր: Ամատունի էֆ. քանի մը յորդորական խըրատներով՝ տղաքը կ'վերադարձնէ, և կ'շարունակէ իր ճամբան՝ դէպ ի Սամաթիա իր տունը: Տղայք ետ դառնալնուն, Ս. Յակոբայ դռներն իրենց առջեւ փակ կ'տեսնեն. որովհետեւ հսկողն իբրեւ անսաստ ու ըմբոստ կը նկատէ այդ տղեկներ, որք ճարահատ, Հիւանդանոցի Տնօրէնին կ'դիմեն, որ յետ քննութեան լուր կ'ղրկէ որպէս զի տղաքը վերընդունին: Գալով Ամատունի էֆ.ին, Սամաթիա իր տունն հասնելէ յետոյ, սաստիկ զգայնութենէ նուաղում մը կուգայ վրան, և Տքդ. Իչլէմէճեան կ'հրաւիրուի և պէտք եղած դարմանները շուտափոյթ կ'կատարուին: Ամատունի էֆ.ի վիճակն, այսօր ՇԲ. մի քիչ բարւոքած է: ԵՏԻ-ԴՈՒԼԷՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհուրդն իր շաբաթական նիստն ըրաւ ուրբաթ ի Պատրիարքարան առժամեայ ատենապետութեամբ Գուրգէն Յակոբ էֆ.ի և ի մէջ այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով: 1. Ըստ հրաւէրի Խորհրդոյ, երեկի նիստին ներկայացան Մայրաքաղաքի կրթական շրջանակաց համար կարգեալ կրթական երեք տեսուչներն, որոց պաշտօնն Ատենապետ էֆ. համակրական բանիւք շնորհաւորելէ զկնի, Խորհուրդն անցաւ իւրաքանչիւր տեսչի յանձնելի շրջանակի ընտրութեան խնդրոյն, որ տեղի ունեցաւ հետեւեալ կերպիւ:

Ա. Շրջանակ՝ Կրկնակն. Տեսուչ — Պօրֆէ — էֆ. Մուրէտեան. — Թաղք. — 1. Գում-Գաբու, 2. Գում-Գաբուի դուրս, 3. Կէտիկ-Փաշա, 4. Եէնի-Գաբու, 5. Էթմէյտան, 6. Սամաթիա, 7. Սամաթիա (Եէնի-Մահալլէ) 8. Նարլը-Գաբու, 9. Եէտի-Գուլէ, 10. Մաքրի-գիւղ, 11. Այաստեֆանօ, 12. Թօփ-Գաբու, 13. Գարակէօմրիւկ, 14. Սալմա-թօմրուք:

Բ. Շրջանակ՝ Կրկնակն-Տեսուչ — Յովհաննէս էֆ. Հէնտլեան. — Թաղք. — 1. Ղալաթ, 2. Էյուպ, 3. Խասգիւղ, 4. Գասըմ-Փաշա, 5. Բերա (հինգ վարժարանի) 6. Ղալաթիա, 7. Պէշիքթաշ, 8. Օրթագիւղ, 9. Գուրուչէշմէ, 10. Ռ. Հիսար, 11. Պօյաճըգիւղ:

Գ. Շրջանակ՝ Կրկնակն-Տեսուչ — Մարկոս էֆ. [illegible]. — Թաղք. — 1. Ենի-գիւղ, 2. Պէյլէրպէյի, 3. Եէնի-Մահալլէ (Սարըեար), 4. Պէյքօզ, 5 Գանտիլլի, 6. Գուզկունճուք, 7. Իճատիէ, 8. Սկիւտար (Ս. Խաչ), 9. Սկիւտար (Ս. Կարապետ), 10. Գատըգիւղ 11. Գարթալ, 12. Գընալը կղզի, 13. Ալէմ-Տաղի:

Խորհուրդն յիշեալ Տեսուչ էֆ.ներու պաշտօնի կիրառման մասին հարկ եղած կարեւոր խորհրդակցութիւններն եւս կատարելով, իր յառաջիկայ նըստին թողուց յանձնառագրերու ստորագրութիւնն եւ այլ յարակից խնդրոց կարգադրութիւնը: 2. Խորհրդոյ Ատենադպիր Քէրէստէճեան Պօղոս էֆ. Գընալը կղզիի ազգային նախակրթարանի եւ Մանկապարտէզի քննութեանց ներկայ գտնուած ըլլալով, Խորհուրդն յիշեալ էֆ.ի տեղեկութիւններէն գոհունակութեամբ վերահասու եղաւ թէ այդ կրթական երկու հաստատութիւններն, ուր 80է աւելի երկսեռ ուսանողներ կը յաճախեն եւ որ կ'մատակարարուի ամսական 12 օսմ. ոսկիով, շնորհիւ եւ ջանիւք նորակազմ Հոգաբարձութեան բարեկարգ եւ յառաջադէմ վիճակի մէջ կ'գտնուի: 3. Խորհուրդն իր վերջին նստին մէջ Գարակիւզեան Թորոս էֆ.ին ուսուցչին խնդրանաց վրայ պաշտօն յանձնած էր իր անդամներէն Աւետիսեան Բարսեղ և Կարապետեան Պետրոս էֆ.ներու կարգադրել յիշեալին Իճատիէյի ազգային վարժարանի Հոգաբարձութեան հետ ունեցած պահանջից մէկ խնդիրը: Խորհուրդն իր երեկի նստին մէջ յիշեալ էֆ.ներու կողմէ տրուած տեղեկութիւններէն գոհունակութեամբ վերահասու եղաւ թէ խնդիրը կարգադրուած է երկուստեք գոհունակութեամբ: 4. Ըստ յանձնարարութեան Ս.Պատրիարք Հօր, ուսուցչութեան առաւ Երէն-գիւղի ազգային մասնաւոր նախակրթարանի հաստատութեան խնդիրն եւ որոշեց իր առաջիկայ նստին հրաւիրել յիշեալ նախակրթարանի Հոգաբարձութիւնը, լսելու համար անոր բացատրութիւնը սոյն վարժարանի մասին: 5. Խորհուրդը պաշտօն յանձնեց իր անդամներէն Կարապետեան Պետրոս էֆ.ի ինչ ինչ հրահանգներ հաղորդել Ուսուցչական ընտրելեաց քննիչ Յանձնաժողովին, անոր պաշտօնի կիրառութեան մասին: 6. Մշոյ եւ Բղէի ազգ. աղքատ վարժարանաց համար դասագրքեր խնդրուած ըլլալով, խնդրոյն գործադրութիւնն յանձնուեցաւ Գրենական Յանձնաժողովին: Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ, 15 օգոստ., ժամ 2ին, Բերայի Արհեստանոցին մէջ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Համպուրկէր Նախրիխտէն, Պիզմարքին թերթն, ԱՆԳԼԻԱ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ խորագրով անցեալ Կ·Շ· երկար խմբագրական մը հրատարակեց, յորմէ կ'թարգմանենք հետեւեալ կտորը, ցոյց տալու համար թէ Հնդկաստանի Իսլամներուն ապստամբութեան ինչ մեկնութիւն կը տրուի Գերմանիոյ մէջ.

«Միջազգային ընդհանուր կացութիւն, — որոյ հիմնական իրողութիւնը կ'դառնայ Եւրոպիոյ Մեծ Տէրութեանց համաձայնութիւնն՝ աշխարհի խաղա-

ղութիւնը վրդովող Անգլիոյ դէմ, —զեղ կ'թելադրէ քննելու Անգլիոյ դիրքն Հնդկաստանի մէջ, մանաւանդ զի իր բոլոր փառքն այդ երկրի տիրապետութեան մէջ կ'կայանայ: · · Անգլիոյ ոյժն եւ հարստութիւնն, եւ ի վերջոյ իր բովանդակ դիրք իբրեւ Մեծ Տէրութիւն, Հնդկաստանի սեփականութենէն կախում ունին: Ուրեմն, մեր ժամանակին ամենածանր խնդրոց մին է թէ այս տիրապետութիւն ո'ր աստիճան ապահովուած է ներքին և արտաքին վտանգաց դէմ: · · Անգլիոյ դիրքն ի Հնդկաստան այժմ ամէն ժամանակէ աւելի վտանգուած է: Այս եզրակացութեան կ'յանգի հնդկային գործերու նոր երեւոյթն ուշադիր դիտող մը: Հնդիկ մեծ Ապստամբութեան ծագումէն 20 տարի ետքն, Անգլիոյ Թագուհին Կայսրուհի Հնդկաստանի տիտղոսն առաւ, կարծես հասկցնելու համար աշխարհի թէ բրիտանեան իշխանութիւնն ո'րքան ամրապէս հաստատուած է այն եզական երկրին վրայ: Ցորէ անտի քսան տարիներ եւս բոլորեցան, և այժմ տեսներեւ է որ ական բացուած է գետնին տակ, և մօտալուտ ապստամբութեան նպաստաւոր քաղաքական վիճակ մը յառաջ գալուն պէս, անդարմանելի խորտակում մը կ'սպառնայ բրիտանեան իշխանութեան Հնդկաստանի վրայ:»

Արմատական Վօւէյէ Զուրնալ քիչ շատ համակիր է Անգլիոյ, իբրեւ յառաջդիմական Տէրութիւն մը · և ան ալ հետեւեալը կ'գրէ ·

«Աֆղանստան երկդիմի խաղ մը կը խաղայ: Պարզ Մոլլա մը, ինչպէս Հատտայի Մօլլան, կրօնային պատերազմ մը չի հրատարակեր մինչեւ որ ապահով չըլլայ թէ իրեն օգնող կայ · Նաեւ, քանի մը հարիւր մղոն երկարութեան վրայ ցրուած տարանջատ ցեղեր չեն հետեւիր անոր մինչեւ որ չգիտնան թէ թիկունք ունի: Այս խաղը լարող ապմաքէտն է Ղուլամ Հայտար Խան, Աֆղանստանի Էմիրին սպարապետը: Անոր ետին կ'երեւի Էմիրն ինք, և անոր ալ ետին՝ ռուսական մեծ ոյժ մը: Անգլիա եւ Հնդկաստան այս երկիրներու գործերուն այնքան քաջահմուտ եւ փորձառու մարդիկ կ'պարունակեն որ կարելի չէ զի խաբուած սխալած ըլլան: Հնդկային պաշտօնարանն որ ի Լոնտոն և ի Կալկաթա՝ գիտէ իր ընելիքն, և ցարդ կատարեց ինչ որ պէտք է: Աֆղանստանի Էմիրին դէմ Անգլիոյ կողմէ եղած սպառնալիքները տպական են գրեթէ. զի երկու մեծ պատերազմներու պատմութիւնը կ'ցուցնէ թէ Աֆղանստան շատ վախնալու պատճառ չունի Անգլիայէ: Նոյն իսկ Հնդկաստանի մէջէն սպառնացող Իսլամական վտանգը չէ կարելի աչքէ վրիպեցնել, և Հնդկաստանի բնիկ Պետութեանց քով քաղաքական գործակատարի պաշտօն կատարող անգլ. պետական մարդոց չըջահայեցութենէն կ'սպասուի հեռացնել գրգռման ամէն պատճառներ: Անգլիա Հնդկաստանի մէջ մեծ ճգնաժամ մը անցընելու վրայ է: Ասիկա անհերքելի է: Պարտի իր ընդհանուր քաղաքականութիւնն այնպէս վարել որ Ռուսիա չզայրանայ և չմիջամտէ: Անգամ մը որ իր զօրքը Բամիրէն՝ աշխինքն «Աշխարհի տանիքէն» վար իջեցնէ դէպ Ինդոսի դաշտագետինն, ա'լ զանոնք ետ չի կանչեր Ռուսիա:»

ՄԱՆՐՈՒՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հացի գնոյն վերջին ելեւէջներն անգամ մ'եւս ուշադրութիւն դարձուցին մեր մանրուք դրամին անբաւականութեան և տեսակներուն պակասութեան վրայ: Ո'չ 5 փարանոց կայ հրապարակին վրայ, ո'չ 2½ փարանոց: Առաջ թէ' մին կար, թէ միւսն, երբ տուրեւառներն աւելի բանուկ էին, եւ ենթաքն այսօրուան չափ հարկադրուած չէր խնայող ըլլալու: Եւրոպիոյ է'ն հարուստ ազգերուն մէջ, նոյն իսկ յԱնգլիա եւ ի Ֆրանսա, դրամի այս ստորաբաժանումներ կան, և հետեւապէս մուրախութեամբ կարդացինք դարձեալ այս օրերս Թուրք լրագրաց մէջ թէ մանրուք դրամի խնդիրը լըջօրէն ի նկատ առնուած է Փողերանոցի վարչութեան կողմէ:

Ֆրանսացի երեսփոխան Մ. Միլլէն օրինագիծ մը ներկայացուց 2½ սանդիմնոց դրամ հանելու համար, եւ ժողովրդական դասակարգերը ջերմ ճամակրութեամբ ողջունեցին այս ծրագիր: Ֆրանսացիք սուէն (10 փարանոցէն) վար սանդիմը միայն ունին (երկու փարանոցը), — բան մը զոր մեք չունինք, իբր թէ Ֆրանսացիներէն աւելի հարուստ ըլլայինք. — բայց հիմա կ'ուզեն 5 փարանոցն ունենալ (2½ սանդ.): Մ. Միլլէն կ'ըսէ իր ծրագրին նախաբանին մէջ թէ երբ Ֆրանսացի տանտիկին մը լիպրան 25, 35 կամ 45 սանդիմնոց բանէ մը կէս լիպրա գնել ուզէ, 2½ սանդ. աւելի տալ հարկադրուած է խանութպանին: Հարուստին հոգը չէ, բայց աղքատն այս 2½ սանդիմնոցները ժողվելով, իր մէկ փոքրիկ պէտքն ալ ադով կրնայ կարգադրել, օրինակի համար երկանը ծխախոտը, տղուն ամէն օր կորսուած կոճակներն, ասեղն ու դերձանն, ևն: Անգլիացիք իրենց կէս բէննիէն վար ունին փարթինկն, և Գերմանիա՝ 2 եւ 1 բֆէննիք (4 եւ 2 փարանոց նմանապէս պղինձէ), եւ նիքէլէ 5, 10 եւ 20 բֆէննիք:

*** Օսմ. Պանքայի հաշուոյն Փողերանոցին մէջ 100,000 ոսկիի մեճիտիյէ մանր դրամի կ'վերածուին և աշխատութիւնք ի մօտոյ կ'աւարտին: Այս առթիւ Թ. Հագիգաթ կ'ըսէ թէ հարիւր հազար մեճիտիյէի մանր դրամ հրապարակի գործառնութեանց թէեւ բաւական է, սակայն ցաւալի է որ չըջաբերութեան հանուելէ մէկ քանի օր յետոյ լումայափոխներու ձեռքը պիտի անցնի և հրապարակի վրայ նորէն մանր դրամ պիտի չմնայ: Բառորդ մեճիտիյէ մը աւրելու տասն եւ մինչեւ իսկ քսան և մեճիտիյէ աւրելու համար քառասուն փարա դրամի տարբերութիւն կ'տրուի: Դրամի այս միաս և ոչ մէկ երկրի մէջ կայ: Օսմ. երկրաց մէջ գտնուած առ առաւելն 100 լումայափոխի չահուն համար միլիոնաւոր մնացած միասը պատշած չէ: Հագիգաթ կ'խնդրէ ձեռնհաս իշխանութենէն հարկ եղածն ընել, որ այդ նոր մանր դրամներ գոնէ մէկ երկու ամիս լումայափոխներու ձեռքը չանցնին:

ՏԱՐԻՒՑՍ ՆՈՐ ԲԵՐՔԸ

ԻԶՄԱՅԻԼ, 6/18 Օգս.

Թէ' հոս թէ ի Կալաց գործերը սակաւ են: Արտածելի բերք՝ քիչ: Հասած փոքրաքանակ նոր ցորենը գէշ տեսակէ է, գեստի, արտածողները կը վախնան ղրկել: Միւս կողմէ, վաճառողք սուղ կ'ուզեն, ընդհանուր հունձքի վրայօք աննպաստ լուրերու պատճառաւ: Նոր Ցորէն 54 լիպրանոց 10.75½ Ֆր. էգզոլիդրը. 57 լիպրանոցը 12.70 Ֆր. մեթրանոցի մէջ. 53 լիպ. 15.40 Ֆր. 100 քիլոկր.ի երկաթուղիի վակոնին մէջ: Եգիպտացորէն 62½ լիպ. 6.70 Ֆր. մեթրանոցի մէջ: Շատ կ'ուզուի եւ կ'սղի: Գարի 46 լիպ. Ֆր. 6. մեթր: Հաճար 52 լիպ. 10.90 Ֆր.— 54 լիպ. 11.20 Ֆր. երկաթուղիի մէջ:

Պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, Եւրոպիոյ, Ամերիկայի եւ Հնդկաստանի ցորենի բերքն է այս տարի 742 միլիոն էգզոլիդր. 1896ին 790, իսկ 1895ին 813 միլիոն էր: 1896ին միայն Եւրոպա քաղեց 537 միլիոն էգզոլիդր: Եւրոպիոյ համար պէտք է 600 միլիոն, եւ որովհետեւ այս տարի 470 միլիոն միայն կ'քաղէ, 130 միլիոնի բաց մ'ունի: Այս բաց սովորական տարիներ 50—75 միլիոն կ'ըլլար: 1891ին, Ռուսիոյ սովուն տարին, այն բաց 157 միլիոն էգզոլիդր եղաւ:

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ. — Ինչպէս ծանուցինք Շբ., դեսպանք նոյն օրուան առաւօտուն ի Պէօյիւքտէրէ գումարուեցան և յետոյ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի հրաւիրանօք ժամ 8ին գումարուեցան ի Թոփհանէ:

—Դեսպանախորհուրդն այսօր նորէն կ'գումարի ի Թոփհանէ: Զրոյց կայ որ հաշտութեան նախաշաւիղ պայմանք հինգ Տէրութեանց դեսպաններուն կողմէ միայն պիտի ստորագրուին, այն պարագային երբ դեսպաններէ մին առ այդ հրահանգ ստացած չըլլայ:

ԴԱՐԴԱՆԷԼԷ օգս. 18 թուով կ'գրեն թէ Քէբաղի չըջակայ Դարդանոս թէբէի վրայ ամրութեանց շինութիւնք սկսեր են:

ԱԹԷՆՔԷ կ'հեռագրեն օգս. 20 թուով թէ երեսփոխան Մ. Սինկրոս դաղտնի պաշտօն մը ունի կատարելիք Մեծ Տէրութեանց մօտ:

ՀԱՆՆԱՑԷ օգս' 19 թուով կ'հեռագրեն թէ միջազգային մարտանաւերու մեծ մասը Սուտայի ծովածոցը գացեր է:

—Կրետէէ կ'հեռագրեն թէ ծովակալք ետ կեցեր են Գանտիայի զինուորական չըթան ընդլայնելու խորհուրդէն:

—Հանեայէ կ'հեռագրեն օգս. 19 թուով. — Միջազգային զօրաց յանձնաժողովն այս առտու գումարուելով զազան խնդրոց խորհրդակցութիւն կատարեց: Ծովակալք այցելութիւն տուին կուսակալի օգնական Իսմայիլ պէյի եւ մէկ քանի կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեցան: Ճէվատ փաշային պահանջմամբ զինուորական չըթան ընդարձակուած էր: Ապստամբք այս առթիւ բողոքեցին ծովակալներուն, որք պատասխանեցին թէ ներկայ պարագայից մէջ այս կարգի բողոքագիր մը անտեղի է:

ՎՈԼՈՑԷ կ'գրեն թէ Հելլենաց կողմէ ծովը նետուած խոշոր թնդանօթներէ մին հանուեր է օսմ. սուզակ-զինուորներու միջոցաւ:

ՏՈՄՈՐՈՑԷ կ'գրեն թէ Էտհէմ փաշա չըջակայից զինուորական դիրքերը կը քննէ և մարզանքներն աչքէ կ'անցընէ. հրամաններ կուտայ զինուորաց հանգստութեանն հսկելու:

ԼԱՐԻՍԱՑԷ կ'գրեն թէ ջերմաչափը շուքի մէջ 37° բարձրացած է, բայց ձեռք առնուած միջոցներով հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է:

ԱԹԷՆՔԷ յուլիս 18 թուով կ'գրեն. —«Զօր. Սմոլենից երէկ առտու արքայական պալատը գնաց և իր անունը գրեց այցելուներու տումարին մէջ: Նաւատորմին նորընտիր հրամանատար ծովակալ Քանարիս այսօր Պիրէօսէ Այամարինա գնաց:

—Արդէն մէջ բանտարկուած հելլէն տասնեւվեց սպայ՝ պատերազմական պաշտօնական հրամանաւ՝ ազատ արձակուեր են:

—Աթէնքի անգլ. դեսպանն Օրէօս քաղաքն երթալով նպաստներ բաշխեց Թեսալիոյ գաղթականաց ամէնէն կարօտներուն և յետոյ Աթէնք դարձաւ:

ՍԵՐՊԻՈՅ սահմանագլխոյ խնդրոյն քննութեան համար օսմ. կառավարութեան կողմէ կարգեալ յանձնաժողովը կ'կազմեն Պելկրատի դեսպան Թէվֆիգ փաշա, սահմանագլխոյ քօմիսէր գնդ. Ալի պէյ և Սելանիկէ ղրկուած սպայակոյտի հազարապետ Պէսիմ պէյ: Սերպ կառավարութիւնն ալ երեք պաշտօնեայ կարգած է: Դէպքին պատահած տեղը՝ Պելասէպաէ զօրանոցին մօտ երկու յանձնաժողով գումարուելով քննութիւն կատարեր են: Իգաամ հերքելով այն լուր թէ Արնաւուտ հըրոսախումբեր սահմանագլուխն անցած ըլլան, կ'ըսէ թէ իր առած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, երկու կողմեան պահականոցներու զօրաց անձնական թշնամութենէն ծագած պարզ կռիւ մ'է: Օսմ. զինուորք, կ'յարէ Իգաամ, հոն ալ իրենց զինուորական կարգապահութեան բարձր աստիճանը ցոյց տուին և խնդիր յարուցանելու պատճառ տըւող ընթացքի մէջ չգտնուեցան: Յարձակումը սերպ ոստիկան-զինուորք կատարեցին եւ հաստատուեցաւ թէ անոնց կողմէ պատրաստուած գործ մ'էր, սերպ պաշտօնեայք ալ ասոր համոզուեցան: Սահմանագլխոյն վրայ կատարեալ անդորրութիւն կ'տիրէ: Թշնամական ոգի ունեցող թերթեր ուզեցին այս դէպքն իբրեւ մեծ խնդիր մը ներկայացնել, բայց կայս. չնորհիւ կարգադրուեցաւ:

ԱՆԳԼԻՈՅ Նիւ-բորդ նաւահանգիստէն կ'գրեն թէ հրաման տրուեր է լեռնային հրետանի մը պատրաստել Կրետէ ղրկուելու համար: Այս հրետանի պիտի աւելցուի Կրետէ գտնուող 4 թիւ հրետանիին:

ՕՍՄ. ՆԱԽԱԲԱԺԻՆՆ, որ Սագըզ գացած էր, անկից Իզմիրի նաւահանգիստը ժամներ է:

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է դիւրամատչելի պայմաններով՝ միջնակարգ հաստատուն կրթութիւն մը տալ իր աշակերտներուն: Ունի ուսուցիչներու փորձ ու կարող խումբ մը: Աւանդուած լեզուներն են հայերէն, անգլիերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն եւ լատիներէն: Մասնաւոր խնամք կ'տարուի գիտական ճիւղերուն, որոնց ուսուցումն մեծապէս կ'նպաստեն վարժարանիս կոկիկ եւ նպատակայարմար բնախօսական եւ բնագիտական հաւաքածոյները:

Գիւղին առողջ կլիման եւ վարժարանին ներքին ողջախոհիկ կարգադրութիւնները մասնաւորապէս կ'յանձնարարեն ծնողքներու ուշադրութեան:

Գիշերօթիկ աշակերտներէ պահանջուած տարեթոշակն է տասնըհինգ (15) Օսմ. ոսկի, ութ վճարելի Սեպտեմբերին սկիզբն և մնացած եօթը՝ Յունուարի վերջերը:

Նոր տարեշրջանը կ'սկսի երեքշաբթի Սեպտեմբեր 7 ին (Ն. Տ.):

Մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Տնօրէնին՝ Տքթ. Չէմպըսի (Պարտիզակ) կամ Ցովհաննէս աղա Փոնտայեանի, Ամերիգան խան, Ստամպոլ, որոնցմէ նաեւ կարելի է ստանալ վարժարանին նոր Ցայտագիրը: 8-8

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. — Բէնդըրպըրիէ նոր զինուոր պիտի ղրկուի ի Բավալ Բինտի, Միրուդ, Պանկալորէ, Ֆիալքոդ, Ումպալա, Լաքնով, Սիմոնապատ եւ Մհու: Կլասկովէ ի մօտոյ Պուրժաց պիտի երթան Սկովտիոյ լեռնականաց վաշտ մը և գումարտակ մը: Նորթ-Ստաֆորտայրի Ա. գունդն ալ, որ Եգիպտոս կ'գտնուի, Հնդկաստան պիտի ղրկուի:

—Բուդէր օգոստ. 18 թուով հետեւեալը կ'հեռագրէ Սիմլայէ. — Աֆրիտի և Օրաքզաի ցեղերու մէկ մասը զէնք առաւ: Լուր կայ թէ Օրաքզաիները մեծ ուժով կ'յառաջանան Քուրամի կիրճէն: Եթէ Աֆրիտիներու շարժումն ընդհանուր ըլլայ, Անգլիացիք պիտի լքանեն Լունտի-Քոդալի իրենց դիրքերը: Ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Աֆրիտիները դէպ ի Ճամրուտ կ'յառաջանան Քրիպէրի կիրճին ամբողջ երկայնքէն, մինչդեռ Օրաքսաիք կ'սպառնան Սամանայի: Մաղաղայի ցեղէն երկու խումբ միացած են և կ'սպառնան Բարաչինարի՝ Քուրամի հովտին մէջ: Անգլ. յառաջապահներու մեկուսացեալ զօրախումբերն հրաման ստացան քաշուիլ և կեդրոնանալ Լուքարդի ամրոցին մէջ: Աֆրիտիք ամէնէն զօրաւոր լեռնային ցեղեր են Կրօսլանտի մէջ Բէշավուրի և Աֆղանստանի միջեւ: Կրնան 5000 զինեալ մարդ հանել. կ'տիրեն Խայպարի նշանաւոր կիրճին որ 53 քիլոմեդր երկայնութիւն ունի: Այս կիրճը ձեռք անցընելու համար շատ արիւն հոսեցաւ Անգլիոյ եւ Աֆղանստանի վերջին պատերազմին: Մէկ քանի դարերէ ի վեր մեծ աշխարհակալք ինչպէս են Ճինկիզ Խան, Լէնկթիմուր, Պապէր և Նատիր Շահ այս կիրճին համար կռուեցան Աֆրիտիներու հետ: Անգլիացիք նուաճեցին զանոնք 1878ին: Կիրճին գագաթնակէտին վրայ՝ 1011 մեդր՝ կը տիրէ Լունտի-Քոդալ: Բէշավուրի երկաթուղին կ'տանի մինչեւ կիրճին բերանը՝ Ճամրուտ ամրոցը:

—Մ. Կիւթի, որ Աֆղանստանի Էմիրին կողմէ Եւրոպայի գործակալ կարգուած է վերջերս, բացարձակ կերպով յայտարարեր է Բէլ Մէլ Կազէդի թէ Էմիրը միշտ լաւ տրամադրութիւններ ունի Հնդկաստանի կառավարութեան համար:

—Սիմլայէ կ'հեռագրեն օգս. 20 թուով. — Զօր. Պլուտ Կալկալ հասաւ առանց ընդդիմութեան հանդիպելու: Աֆրիտի ցեղին ապստամբութեան լուրերը չափազանցուած են:

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Վիեննայի մէջ չըջած զրոյցի մը նայելով, որուն արձագանք կ'ըլլան անգլ. լրագիրք, Ֆէրտինանտ իշխանն, ինչպէս ծանուցինք, մօտաւորութիւն յայտներ է Բիւդերսպուրկ երթալու, սակայն Ցարը չէ ուզեր ընդունիլ՝ Աւստրիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ եղած վէճին պատճառաւ:

—Սերպիոյ վարչապետին բերանն՝ Օճէք Աւստրիոյ ու Պուլկարիոյ վէճին առթիւ աւելի Պուլկարիոյ կողմը կը բռնէ և կ'ըսէ թէ ասիկա պատրուակ մ'է Պուլկարիոյ արդի քաղաքականութեան ուղղութեան մէջ փոփոխութիւն յառաջ բերելու: Օճէք կ'յարէ թէ Սերպք և Պուլկարք պէտք է համաձայնութեամբ գործեն:

ՎԻԷՆՆԱՅԻ Բրէմի Անշղալտ դրամատան վեցամսեայ հաշուեցոյցէն կ'երեւի թէ 2,408,442 ֆիօրինի զուտ հասոյթ ունեցած է:

Մ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌ Ի ՌՈՒՍԻԱ. — Քոբէնհակէ օգս. 20 թուով կ'հեռագրեն թէ Բոթիօ զրահաւորն, ուր կը գտնուի Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ, նոյն օրը կէս օրէն յետոյ անցեր է Քրոնպորկէ՝ Սունտի վրայ:

—Պօթիօ մարտանաւուն արկածին համար քննիչ յանձնաժողովը տեղեկագրեց թէ բացատրող պատճառ մը չէ գտնուած: Մեքէնավարն ալ պատասխանատու չերեւիր: Պօթիօ պիտի կրնայ երեք օրէն ճամբայ ելնել:

—Բեդերսպուրկի լրագիրք կ'ըսեն թէ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ պիտի բնակի Բեդերհովի պալատան մէջ Օլկա Նիքոլայեվիչ մեծ դքսուհիին յարկը: Բեդերսպուրկի վաճառականք նիքէլէ սամովարներ պիտի նուիրեն Ֆրանս. իւրաքանչիւր մարտանաւի և ազգային գոյնով մետաքսեայ քսակով թէյ՝ իւրաքանչիւր նաւազի:

ՄԱՏՐԻՏԷ օգոստ. 20 թուով կ'հեռագրեն թէ Զօր. Ազքարկուա վերջնապէս վարչապետ կարգուեր է, պահելով հանդերձ պատերազմական նախարարի պաշտօնը: Դաքլեճին միւս անդամք անփոփոխ կ'մնան:

ԲԱՐԻԶԷ Բարեգործական Պազարին կազմակերպիչներէն Պառոն Մաքօ եւ Սինէմադոկրաֆի երկու պաշտօնեայք պիտի դատուին իբրեւ պատճառ աղէտալի հրդեհին:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ. — Թայմզ կ'ծանուցանէ թէ Վիլհէլմ կայսր Ռուսիայէ վերադարձեր է համոզուած թէ Եւրոպայի խաղաղութեան ամէնէն լաւ երաշխիքն է համաձայնութիւն մը ցամաքային Տէրութեանց երկու խումբբերուն միջեւ:

ԻՏԱԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարն ի մօտոյ Վիշի երթալով Մ. Հանոդոյի հետ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ, երբ սա Ռուսիայէ դառնայ:

ՅԱՆԴՈՒԳՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Օգոստ. 1/13ի երեկոյեան Վիեննայէ Քարլսպատ գացող ճեպընթաց կառախումբին մէջ յանդուգն գողութիւն մը գործուեցաւ: Զարագործներ յաջողեցան քնաբեր դեղով թմրեցնել մահճաբարձ վակոնին մէջ գտնուող հինգ ուղեւոր և անոնց քսակը, գոհարեղէններն եւայլ արժէքաւոր նիւթերը գողցան: Գողցուած ապրանաց գումարն հազար անգլ. ոսկի կ'հաշուուի: Գողերն, որք աւելի բախտաւոր էին քան յանդուգն, յաջողեցան Բրակա չհասած կառախումբէն դուրս ելնել և տակաւին չեն գտնուած:

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Օրէնպուրկի ռուսական հետեւակ զօրաց 105րդ գունդն, որ այժմ Վիլնա կ'գտնուի, և Ֆրանսայի հետեւակ զօրաց 105րդ գունդն՝ ի Ռիոն, այլեւայլ առթիներով շնորհաւորական ու համակրանաց նամակներ ու հեռագիրներ փոխանակած են: Ռուս գունդը վերջերս իր սպայից ու զօրաց խմբովին քաշուած լուսանկարները ֆրանսական գունդին ղըրկած էր իբրեւ նուէր: Այս անգամ ալ Ֆրանսացիք ի փոխարէն ղրկեցին մարօքեան կաշիէ կողքով ու ոսկի թելերով ալպոմ մը որ կ'պարունակէ ֆրանս. գունդին հրամատարին, սպայից, զօրաց և զինուորական զանազան տեսարաններու լուսանկարները: Ալպոմին վրայ կան երկու գունդերու դրօշներն իրարու մէջ անցած: Սպիտակ սնդուսէ և մարօքեան կաշիէ արկղիկ մը, որուն մէջ դրուած է ալպոմը, կը պարունակէ նաեւ ֆրանս. գունդին համազգեստները ներկայացնող ջրանկար նկարներ զոր նոյն գունդին հարիւրապետներէ մին շինած է: Ռուս գունդին սպայք, այս նուէրն ստանալու առթիւ սեղանի վրայ ըլլալով, իրենց հրամատարին հրաւիրանօք բաժակ պարպեցին ֆրանս. գունդին համար և զինուորական նուագածուք Մարսէյեզը նուագեցին:

ՄԱՐՈՔ. — Րիֆի ծովահէնք վերջերս Ֆրանսական առագաստանաւ մը բռնելով նաւապետն ու երեք նաւազ գերի տարեր են, յայտարարելով որ այն ատեն պիտի արձակեն, երբ Բրոսբէր Քարէն նաւը կողոպտելու համար բանտարկեալ Րիֆցիք թող տրուին:

—Տասն եւ մէկ Մաւրիտանացի Պորսկայի Քապիլներու ցեղէն յարձակեր են իտալական նաւու մը վրայ՝ այլեւայլ իրեղէններ կողոպտելով և նաւապետն ու մէկ քանի նաւազ գերի վարելով: Նաւն իր ճամբան շարունակեր է դէպ ի Ճիպրալթար:

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿԷ կ'հեռագրեն օգոստոս 18 թուով թէ ռուս երկրախոյզ Նոսիլեվ, որ Քարայի ծովէն մեկնած էր, ձմեռն ժամներ է. Սիպերիայէ յԵւրոպա ծովային ուղիղ ճամբայ մը գտեր է որ շատ կ'կարճեցնէ հին ճամբան և սառոյցներէ զերծ է: Նոսիլեվ գտեր է նաև Եամալ անուն կղզի մը որ ցարդ անծանօթ էր:

ԶՄԵՌԸ ԿԱՆԽԱՀԱՍ. — Ալզասէ կը հեռագրեն թէ արագիլները տաք երկիրներ մեկնելու վրայ են, որ կ'նշանակէ թէ այս տարի ձմեռը կանուխ պիտի գայ:

ՍԻՐԱՅԻՆ ԶԱՒԵՇՏ. — Բարիզի Թերթերէն. — Երկրաչափ Մ. Լ. երկու տարիէ ի վեր կ'կենակցէր Մարի Լուիզ անուն կնոջ մը հետ: Մ. Լ. անցեալները ծանոյց Լուիզի թէ հարուստ աղջկան մը հետ պիտի ամուսնանայ եւ յորդորեց աղջիկն որ քիչ քիչ վարժուի բաժանման գաղափարին: Լուիզ սկսաւ դառնապէս լալ և յայտարարեց թէ անձնասպան պիտի ըլլայ: Մ. Լ. գիտնալով Լուիզն որ տաքգլուխ է, սոսկաց այս սպառնալիքէն: Խորհուրդ հարցուց իր թաղին ոստիկանէն, որ յանձնարարեց հանել Լուիզի ունեցած րէվոլվէրին փամփուշտներուն վառօդները: Մ. Լ. գնաց յետոյ խնդրեց թաղին դեղագործէն որ երբ Լուիզ թունաւոր դեղեր ուզէ, չտայ: Անցեալ Բշ. առտու աղջիկը նամակ մը գրեց նոյն ոստիկանին, ըսելով որ նամակն ընդունած ատեն իր վերջ տուած պիտի ըլլայ իր կենաց, յուսահատելով մարդու մը ապերախտութենէն: Ոստիկանն անմիջապէս աղջկան բնակարանը փութաց և երբ ներս մտնել կ'պատրաստուէր իմացաւ Լուիզի ոտքի ձայնը. դուռը զարկաւ. անմիջապէս զէնքի երկու թեթեւ պայթում իմացաւ: Դուռը խորտակելով իսկոյն ներս մտաւ. Լուիզ գետինը պառկած էր րէվոլվէր ի ձեռին: Ոստիկանն հաստատեց թէ Լուիզ մեռած չէր, որովհետեւ փամփուշտներու վառօդը պարպուած էր, միայն թէ քարսիւլներու պայթելէն ինքզինքը մեռած կարծած էր: Լուիզ երբ սթափեցաւ, զարմացած մնաց թէ տակաւին ողջ էր. պատմեց թէ նախ ինքզինքը թունաւորել ուզած էր. մօտը գտնուող դեղագործէն թունաւոր դեղ առած էր, սակայն ազդեցութիւն չէր ըրած. նամակն արդէն ղրկած ըլլալով անձնասպանութիւնը պատուոյ խնդիր եղած էր իրեն համար, ուստի դուռին զարնուիլն իմանալով, ուզած էր րէվոլվէրով վերջ տալ իր կենաց: Դեղագործն, որուն առաջուընէ դիմած էր երկրաչափը, փոխանակ թոյնի, զուտ ջուր տուած էր: Աւելորդ է ըսել թէ Մարի Լուիզ խոստացաւ այլ եւս անձնասպանութիւն չփորձել:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 օգոստոս. — Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնատունն հրահանգ տուաւ որ Հնդկաստան ղրկուելիք զինուորք պատրաստ ըլլան առաջին հրամանին մեկնելու:

ՄԱԼԹԱ. — Անգլ. Նայլ մարտանաւն հոս ժամանեց:

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ. — Անգլ. Րօթնի մարտանաւն հոս ժամանեց:

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, — 22 օգոստոս. — Պապին հիւանդ ըլլալու մասին չըջած զրոյցներն անհիմն են: Լէոն ԺԳ. ամէն օր կ'զբաղի ընթացիկ գործերով:

ՊԵՐԼԻՆ. — Սիամի թագաւորն երեք օր հոս պիտի մնայ և պիտի այցելէ նաև Մէքլէնպուրկ Շուէրինի մեծ դուքսին: Յետոյ Համպուրկ և անկից Լիէժ պիտի երթայ Բրուքի ցինագործարաններն այցելելու:

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլ. կառավարութիւնը պաշտօնապէս կ'հերքէ այն լուր թէ Լոնտոնի մէջ ասիական հնդախտէ մէկ քանի դէպքեր պատահած ըլլան:

ԲԱՐԻԶ. — Բարեգործական Պազարի հրդեհին համար իբր պատասխանատու ամբաստանուած անձանց վճիռը պիտի արձակուի օգոստոս 12/24ին (այսինքն վաղը):

ՎԻԵՆՆԱ. — Կէս-պաշտօնական Ապէնտբոստ կ'ծանուցանէ թէ Վիեննայի պուլկար գործակատար Մ. Սըրմաճիէվ արտաքին գործոց պաշտօնատունն երթալով, յայտարարեր է որ Լոքալանցայկըր թերթը խեղաթիւրած է Մ. Սդոյլովի խօսքերը, թէ պուլկար վարչապետը բան մը չէ ըսած Աւստրիոյ վեհապետին ու կայս. գերդաստանին նկատմամբ և այս հրատարակութեանց համար ցաւ կ'յայտնէ և թէ գոհացման յապաղումը վերագրելի է Մ. Սդոյլովի Սոֆիայէ բացակայ գըտնուելուն: Ապէնտբոստ կ'յարէ թէ Պուլկարիոյ այս պաշտօնական յայտարարութեան վրայ, կարելի է միջադէպը փակուած մի պէս նկատել:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս չաբաթ օր ծանուցեր էինք, երէկ մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ կարդացուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր Շրջաբերականն, որով Դ.Ն.ի ողբալի դէպքն յիշելով, յորդոր կ'կարդայ վտանգաւոր տարրերէ զգուշութեան և խոհեմութեան: Ն. Սըրբազնութիւն երէկ Մայր-Եկեղեցիի մէջ նոյն խնդրոյն վրայ երկարօրէն քարոզ խօսեցաւ եւ չէշտեց նոյն յորդորները:

—Վաղը կրօն. Ժողովն իր չաբաթական նիստը պիտի կազմէ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ:

—Չորեքշաբթի առաւօտ Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովն ի նիստ հրաւիրեալ է Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ խորհրդարանը:

—Մայր և Լուսաւորչեան վարժարաններն այս առաւօտ բացուեցան Թաղ. Խորհրդոյ որոշմամբ, և դասախօսութիւնք անմիջապէս պիտի սկսին:

—Մայր-Եկեղեցւոյ նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Նշանեան Յակոբ էֆ. եկեղեցւոյն ընտրուած է հակակշռելու համար Մայր-Եկեղեցւոյն վերաբերեալ բոլոր գործողութիւններն ու ելեւմուտքը:

—Լիմ Անապատի Միաբանութեան հինաւուրց եւ նորընծայ վարդապետները վերջերս անհամաձայնութեան

մէջ են փոխ-վանահայրի ընտրելութեան նկատմամբ։ Հին միաբան վարդապետները Տ. Թադէոս վրդ. Աստուածատուրեանը կ'ուզեն փոխ-վանահայր ընտրել, որ զառամեալ ծերունի մ'է։ Իսկ նոր միաբան վարդապետները Նորեվանցի Գրիգոր վրդ.ը կ'ուզեն փոխ-վանահայր, որ արդէն ըստ պաշտաճին կ'վարէ նոյն պաշտօնն, ի բացակայութեան Բագրեւանդեան Տ. Սահակ Ս. վրդ.ի։ Գործին մէջ արտաքին թեկնածուներու մասեր նշմարելով, Ս. Պատրիարքը նամակ գրեր է Լիմ, ի կարգապահութիւն հրաւիրելով թէ՛ հին եւ թէ՛ նոր միաբան վարդապետները։

—Մեզ լուր կուտան թէ անցեալ Դչ. գիշեր Ս. Յակոբայ Հաստատութեան մէջ վառելու քարիւղ չէ մնացեր։ Արդէն նոյն գիշեր Ազգ. Հիւանդանոցն ալ պէտք եղածին չափ քարիւղ չունենալով ստիպուած է Գազըլ-Չէշմէէ ՔՆՆէ+է մը քարիւղ առնել, որ հազիւ կ'բաւէ իրեն։ Ազգ. Հիւանդանոցի մառանն այնչափ պարապ է որ նոյն օրն ընդհանուր կերակուրի պատրաստութեան համար, 80 քաշ բամբակ Գազըլ-Չէշմէի նպարավաճառէն հազիւ կրցեր են գնել։ Զարմանալի չէ՞ որ Հոգաբարձութիւնը չի գրեր ի Բագու տեղւոյն մեծահարուստ ծանօթ համազգի գործարանատէրներուն, որ մեծաքանակ քարիւղ ղրկեն ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցին, որուն մէջ այսօր հազարէն աւելի համազգի պատսպարեալներ կ'գտնուին։ Բագուի գործարանատէր ազգայինք արդէն ո՞ր բարեգործական հաստատութեան լիաբուռն նպաստ չեն։ Իսկ Ազգ. Հիւանդանոցին այս աստիճան անձկացած միջոցին, ի՞նչ կ'նշանակէ կրկնամճոր թոշակով պաշտօնեայ աւելցնել։

—Հանգուցեալ Տիկին Նեկտար Փաշայեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են Ազգ. Հիւանդանոցի. Տեարք Թաշճեայլաննեան եղբարք 200 ղրշ., Միքայէլ Յակոբեան 108, Գաբրիէլ Նորատունկեան 108, Յակոբ Աճէմեան 108, Զարեհ Տիլպէր 108, Տոքթ. Տ. Փափազեան 108, Կարապետ Փաշայեան 80։

—Պարտիզակէ մեզ կ'գրեն օգս. 7 թուով.— «Ամսոյս 3ին կիւրակէ օրը Ս. Եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Ազգ. վարժարանի սանուց ամավերջի մրցանակաբաշխութեան հանդէսը։ Հանդէսին ներկայ էին քանի մը խորք պաշտօնեայք եւ Միւտիր էֆ.ն որուն կողմէ խօսեցաւ Խայրի էֆ.։ Վարժարանէս այս տարի տղայոց կողմէ ընթացաւարտ չունեցանք. աղջիկներուն կողմէ հետեւեալներն են. Ն. Մէմէրճեան, Տ. Նալպանդեան, Ա. Փաչոճեան, Զ. Ժամկոչեան, Ա. Փասապեան և Ս. Մանուկեան. որք իրենց վերջին ճառերը կարդացին։ Նաև Պ. Յակոբ Թէօլէօլեան ֆրանսերէն եւ Պ. Յովհաննէս Տ. Կարապետեան Թուրքերէն ճառեր արտասանեցին։ Խօսեցան նաեւ հանդէսին փակը մը տալով՝ Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետ Աղասի էֆ. Տ. Մկրտիչեան, վարժարանիս ուսուցիչ Աստուածատուր Հաբեշեան եւ Տր. Խօսրով էֆ. Հայրապետեան։ Ցեռոյ գիւղիս Ս. Եկեղեցւոյ Տ. Կարապետ Ա. քահանայ Միսաքեան վերջացուց հանդէսը։»

—Պաշտօնական ծանուցում Տնօրէնական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան — Ազգ. տրոց հաւաքիչ Աստուածատուր Գափափեան հրաժարեցուցած ըլլալով իր պաշտօնէն, անոր տեղ հաւաքիչ կարգուած է Պ. Միսաք Ֆէորգեան։ Ուստի կ'խնդրուի Պատ. ազգայիններէն այլ եւս որ եւ է վճարում չընել յիշեալ դադրեալ հաւաքիչ Աստուածատուր Գափափեանին, եւ երբ նորընտիր հաւաքիչ Պ. Միսաք ներկայանայ, բարեհաճին հատուցանել նոյն պաշտօնէին Ազգ. տրոց հաշուէն իրենց ունեցած պարտքերն եւ փոխարէն ընդունիլ ի նմանէ կեդրոնական անուակի օրինական ընկալագիրը։ (Կնք.)

Հանգուցեալ Յակոբ փաշայի մայր Տիկին Նեկտար Փաշայեանի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի Բէրայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր զոր կ'շրջապատէին Տ. Տ. Պետրոս, Մկրտիչ, Համբարձում եպս.ք և Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Ծ. Վ., Տ. Տ. Բարգէն, Եղիսէ և Գրիգոր վարդապետներն և բազմաթիւ քահանաներ ու դպիրներ։ Հայ և օտարազգի յուղարկաւորաց հոծ բազմութիւն մը ներկայ էր, որոյ մէջ կ'նշմարուէին Կայս. Անձնական Գանձուն նախարար Միքայէլ փաշա, Պետրոս էֆ. Գույումճեան, Սարգիս էֆ. Համամճեան, Յարութիւն էֆ. Զէքի, ռուսական դեսպանատան թուրքերէնի քարտուղար Ֆէյզուլլահ էֆ. Վէզիրով, Ամերիկեան դեսպանատան թարգմաններէն Մ. Ալեքսանդր Կարճիոլօ և այլ երեւելիք։ Դամբանականը խօսեցաւ Ս. Պատրիարք Հայրն, հակիրճ կերպով, յարգելու համար հանգուցեալ Տիկնոջ փափաքն, «որուն առաքինազարդ հոգին սլացաւ գնաց առ սոս երկնաւոր Վեհին, թողլով որ երախտաւորաց սրտաբուխ մաղթանքն ուղղուին առ Նա»։ Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ, մեծաշուք թափորով եկեղեցւոյն գլխաւոր դռնէն դուրս հանուեցաւ դագաղը, զոր կը ծածկէին վեց պսակներ և որուն առաջնէն կ'տարուէր հանգուցելոյն Բ. կարգի Շէֆգաթ պատուանշանը՝ թաւշեայ բարձի վրայ։ Դագաղին ծայրը բռնած էին հանգուցելոյն պարագաները։ Թափորն յառաջացաւ մինչեւ եկեղեցւոյն երկրորդ դուռն ուր դագաղը դրուեցաւ մեռելակիր կառքն և յուղարկաւորաց քառասունի չափ կառքերով ուղղուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունն՝ հանգուցեալ որդւոյն քովն ամփոփուելու համար։

Փաշայեան ընտանիքն իր խորին շնորհակալութիւնը կ'յայտնէ ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ Հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՆԵԿՏԱՐ ՓԱՇԱՅԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, և իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին այս առթիւ։

Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Շէրպէթեան, Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Մաքսուտ Շէրպէթեան, Տէր եւ Տիկին Գալուստ Գույումճեան, Տէր եւ Տիկին Սահակ Հիւսէյինեան, Միսիս Բասկալ Սերովբեան, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Սաղաքելեան, ցաւօք սրտի կ'ծանուցանեն [illegible] մահ իրենց որդւոյն, եղբօր, աներձագին եւն.

ԼԵՒՈՆ ԷՖ. ՇԷՐՊԷԹԵԱՆԻ

որ յետ երկարատեւ հիւանդութեան այս գիշեր իր մահկանացուն կնքեց ի ծաղիկ հասակի, ի խոր և յանմխիթար սուգ թողլով իր ազգականներն եւ համայն բարեկամները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղն՝ երեքշաբթի ի ժամ ճիշդ 3½ (Ք. Թ.) ի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Գումգափուի, ուրկէ հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի Շիշլիի գերեզմանատունը Շէրպէթեանց յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։

Կ'հրաւիրուին ազգականք և բարեկամք ներկայ գտնուիլ սոյն տխուր հանդէսին։

11/23 Օգոս. 97. Գումգափու.

ԱԶԴ. Կամուրջէն ժամը 2.45ին շոգենաւ մը կ'մեկնի ի Գումգափու։

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ղ. ԲՈՒԼԱՏ էֆ.է կ'խնդրուի Խմբագրատուն հանդիպիլ։

ՌՈՊԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կ'կառավարուի. Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոյներ, և բնագիտական, աստղաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց, նոր տնօրէնութիւնք եղած են բնակաւ գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և առձայնին պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և գրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։ Հաստատութեան քարաչէն և հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բարձրաւանդակ բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարուած է։ Քոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կ'սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւնն որ ի Ռումէլի-Հիսար։ 14—8

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻԻ ԱՐՁԱԳԸ

Իգտամի մէջ կ'կարդանք.— «Հետագրական տեղեկութեանց համաձայն, Եւրոպական լրագիրք ներողամիտ յօդուածներով կ'ծանուցանեն թէ մէկ երկու օր առաջ մէկ քանի հայ անօրէններու յառաջ բերած դէպքին առթիւ Օսմ. ոստիկանութիւնն մասնաւոր խնամութեամբ և հոգածութեամբ Օսմ. մայրաքաղաքին անդորրութիւնն ու ապահովութիւնը կատարելապէս ամրապնդած է և հետեւապէս հաւատարիմ հպատակաց անդորրութիւնը բնաւ չէ խանգարուած։ Եւրոպական լրագիրք ուրիշ յաջողութեանց համար ալ գովեստով կ'խօսին։»

—Մոնիդէօռ Օր.ի թուոյն հետեւեալը կ'գրէ.— «Օսմ. Պանքայի Բէրայի ճիւղին պահակ Մէհմէտ Զավուշ, որ ձերբակալած էր անցեալ Դչ. Կալաթա Մէրայի առջեւ ռումբ նետող Հայը, պատիւ ունեցաւ երէկ կանչուելու ընդհ. տնօրէնի օգնական Մ. Օգուստոսի կողմէ որ ձերբակալման պարագաները պատմել տալէ յետոյ, շնորհաւորեց զՄէհմէտ Զավուշ իր քաջութեան համար, զոր շրջակայ վաճառատանց տեարք գրաւոր կերպով հաստատած են ինչպէս նաև Պանքային Բէրայի ճիւղին աւագ տնօրէն Մ. Պօրազզի, որ ականատես վկայ է եղածներուն։ Մասնաճիւղին բոլոր պաշտօնեայք ալ նոյնն հաստատած են։ Մ. Օգուստոս ծանոյց Մէհմէտ Զավուշի թէ Օսմ. Պանքան պիտի վարձատրէ իր այդ գովելի գործն և անշուշտ պիտի տեղեկագրուի կայս. կառավարութեան որ առանձի կարգ տնչած իր արդարութեամբ նկատողութեան պիտի առնու Մէհմէտ Զավուշի ընթացքը։»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

1318 տարւոյ Սաֆէր Էվվէլի անուանեցաւ Կայս. անձնական Գանձուն կառավարիչ ճիւղին և Հէյէթքէ Կայս. գործարանին տնօրէն Աքիֆ պէյ։

—Մալիյէի Խորհուրդին անդամ անուանեցաւ Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան նախկին Ա. քարտուղար Արիֆ Փաշազադէ Ալի Մահիրին պէյ։

—Մալաքիայի Նահիդ անուանեցաւ Այվալըգի Նահիդ Մուսթաֆա Շիւքրի էֆ., որուն յաջորդեց Մալաքիայի Նահիդ Մէհմէտ Շէֆիգ էֆ.։ Վանայ Ճօլամէրկ գաւառակին Նահիդ անուանեցաւ Մահմուտիի նախորդ Նահիդ Մէհմէտ Ալաէտտին էֆ.։ Աստարայաբի Նահիդ անուանեցաւ Նախիներու վարժարանին Նուրի Զիհնէտտին էֆ.։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽՈՅ ԴԷՊՔԵՐԸ

«Ամանս Հավաս Լոնտոնէ առած օգոստոս 12 (Ն. Տ.) թուական հեռագրով մը ծանուցած էր որ իբրեւ թէ Վանայ մէջ Քիւրտերու և Հայ աւազակներու միջեւ շատ մը կռիւներ տեղի ունենալով, երկու կողմէն բազմաթիւ կոտորուստ տուեր են։ Այս դէպք անցեալներէ Պարսկաստանի կողմէն անցնող կարգ մը աւազակներու բրած ասպատակութիւններն են։ Ասոնք ալ Կայս. շնորհիւ օսմ. զօրաց կողմէ նուաճուեցան ու վտարուեցան։ Վանայ Նահանգին ժողովրդեան միջեւ բնաւ դէպք մը չէ պատահած. ուստի կը հերքուի այս հրատարակութիւն, որ թշնամական դիտաւորութեան արդիւնք է։»

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆՆ սրբական ընտիր նժոյգ մը նուիրեց Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին։ Սոյն Կայս. նուէր յատուկ պաշտօնէից ձեռամբ, չարաթ գիշեր եւրոպական կառախումբով Սոֆիա ղրկուեցաւ։

ՆՈՐ ՄՐԱԳԻՐ.— Մաքրգիւղ բնակեալ յոյն լուսնաժափոմ մը նոր ծրագիր մը մատուցեր է Բ. Դրան, որով տարեկան հինգ միլիոն ղրշ.ի հասութից նոր աղբիւր մը ցոյց կուտայ։ Այս ծրագիր ելմտական նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականներուն կողմէ ընդունելի դատուելով, Պետական Խորհրդոյ յանձնուեր է։

ՑՈՐԵՆԻ ՀՈՒՆՁՔԸ.— Կ'ըսուի թէ այս տարի, Փոքր Ասիոյ Նահանգներուն մէջ, ցորենի հունձքը բացառիկ առատութիւն մը ունեցած է։ Թէեւ տակաւին ճշդիւ ծանօթ չէ արտադրուած ցորենին քանակութիւնը, սակայն միայն քանի մը մասնակի տեղեկութիւններ այժմէն թոյլ կուտան կատարեալ գաղափար մը կազմել հնձոց առատութեան վրայ։ Օրինակի համար, տասանորդի տրոց աճուրդն սկսած ըլլալով Անատոլուի երկաթուղեաց շրջակայ գաւառներու մէջ, 1896 տարւոյ հետ բաղդատմամբ, գիները կրկնապատիկ և ուրեք ուրեք եռապատիկ եղած են. օրինակի համար։

	1896		1797
Համիտիէ	8000	ղշ.—	29000
Գորունօվա	8000	» —	24000
Զայ	145000	» —	243080
Կէտիկ	11000	» —	17000
Պազար-Աղաճ	19000	» —	42000
Աք-Դարունի	18000	» —	36000

Երկրագործական նախարարութիւնն իր ուշադրութիւնը նուիրած է Փոքր-Ասիոյ արտածութեանց զարգացման և Հայտար Փաշայի մէջ արմտեաց մեծ մթերանոցի հաստատութեան կ'աշխատի։

ԻԶՄԻՐԷ կ'գրեն թէ այս միջոցիս Իզմիրի առջեւ երեք մարտանաւ կան, որոց մին օսմանեան, երկրորդն անգլիական և միւսն իտալական։

—Անցեալ չորեքշաբթի Ներքին գաւառներէն առաջին անգամ ըլլալով, 100 կենդանիք չոր թուզ տարուեր է Իզմիր և յաջորդ օրը մէկ մասն Անգլիա ղրկուեր է։

ՄԱՀ.— Պետական Խորհրդոյ Ա. քարտուղար Իսմէթ պէյ, որ կառքէն իյնալով ազդրէն ծանրապէս վիրաւորուած էր, այս անկման հետեւանքէն նախընթաց օրը մեռաւ։

ՄԵԾ ՊԱՐԳԵՒԸ.—Կ'ըսուի թէ երկաթուղւոյ վերջին վիճակահանութեան մեծ պարգեւը՝ վեց հարիւր հազար ֆր.՝ շահեր է Տէօէպաղճի վաճառականներէն Խարրնէցի Նէսիմ Պաշանուն հրեայ մը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Լէժէ պահականաւն, որ Հանեայ գացած էր, Շր. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանելով Թարապիա գնաց։

Մ. ՆԷԼԻՏՈՎ այս օր իր կնոջ հետ կ'մեկնի մայրաքաղաքէս։

ԱՐԵՒԻԼԵԱՆ երկաթուղեաց Սելանիկի մասերուն շահագործող ընկերութեան և Սելանիկ—Մանաստըրի գծին հասոյթն ելմտական անցեալ տարւոյն եղաւ 2,780,000 ֆր. ասկից հանելով դրամագլուխի տոկոսներն ու շահագործման ծախքերը, 622,223 ֆր. այսինքն 30,000 օսմ. ոսկի շահ մնացեր է։ Այդ գումարէն իւրաքանչիւր բաժնի 10 ֆր. շահաբաժին տրուելով մնացած 86,000 ֆր.ն այս տարուան փոխանցուեր է։

ՀՐԴԵՀ.— Շաբաթ գիշեր ժամ 5ին ի Թագսիմ Գերմանիոյ հիւանդանոցին դէմ գտնուած Հոճազադէ փողոցը քարուկիր տուն մը այրեցաւ։

ՍԵԼԱՆԻԿԷ կ'գրեն թէ առեւտրական հրապարակը կայուն վիճակ մը ունի, զի ներսէն դեռ նոր բերքերու արտածութիւնը չէ սկսած։ Հրապարակի վրա ցորենի մեծ պէտք կայ։ Զաղացպանները, տեղական պիտոյից համար, դուրսէն ցորեն բերել տալու կ'հարկադրուին, ինչ որ Սելանիկի հացի անօրինակ է։ Ներքին գաւառներէ ամբեք կ'սպասուի անձկանօք։ Սելանիկի մէջ արմտեաց գիները շատ աւելի բարձր են քան եւրոպական հրապարակներու վրայ, բայց կ'յուսացուի որ երբ նոր հունձքն հրապարակ գայ, գիներն իջնեն։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ մէջ երեք չարագործ վերջերս յարձակեր են Բանաիս Խրիսոմալոսիս եկեղեցւոյ քահանային վրայ, երբ տունէն եկեղեցի կ'երթար։ Չարագործք վրան բէվոլվէր պարպեր են սպաննելու համար, բայց հարուածը վրիպեր է։ Քահանան բէվոլվէրն առնելով չարագործին ձեռքէն յանձներ է տեղական կառավարութեան։

ԱՐԿԱԾ.—Երէկ առտու, նախկին ոստիկան-զինուոր մը՝ Հասան Օնպաշը, Ֆէզխանէ երթալու համար Զիլիֆտարի կամուրջէն անցնելու պահուն, դիտուածով վար ինկաւ և մեռաւ։

ՔԱՆԵԱՔԻ ՄԵԾ ՋՑԱՐԱՆ
Շ. Կ. ՊՈԼԱՆԱՔԻ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

Հիմնեալ 1884

Բարեկի քաղաքապետութեան քիմիական աշխատանոցը՝ տնօրէնութեամբ Բասուլեօրի՝ վաւերացուցած է առողջապահական յատկութիւններն և ախորժելի համը։ Ի Լոնտոն պաշտօնական ցուցակներուն մէջ անցած է իբրեւ Զուտ Խաղողի Քոնեագ։ 1894ին Եգիպտոսի ազգ. արուեստահանդէսին մէջ ի ցոյց դրուած քննաքներէն միայն այս քոնեաք ոսկի շքադրամ ստացաւ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Սերպիոյ և Ռումանիոյ.

ՖՐԻՏ ՖԷՐՊԷԼ

Պէյօղլու Թիւնէլէթ խան Պոլիս, թիւ 3

ՏՈՔԹՈՐ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՈՒՍԱԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադարձնել, կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, քէօմիւ ֆե-ատր-ները (ըստ տարիքի), ծամոտաբանները, ... «Ակոռբիլթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ... միջոցաւ ...։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բէրա (Եանիի գարեջրատան վրայ յարկը հեղ Ջըղըսըգճեանց դէմ)։

Գաւառցիւցի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Երիսովէյի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբուժներու, ... կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բէրայի գործատեղինին։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 22 օգս.— Զարն Ալեքսանդրիա զբօսանաւով ընդ առաջ պիտի երթայ Մ. Ֆէլիքս Ֆօռի։ Քրոնշդատէ ալ բազմաթիւ անձինք 250 զանազան նաւերով դիմաւորել պիտի երթան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարի փոխանորդին և պուլկար գործակալին միջեւ, որ յանուն Մ. Ստոիլովի կ'խօսի, (Տե՛ս այս առթուեան հեռագիրները) կատարուած տեսակցութեան հետեւանօք Աւստրիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ ծագած վէճը բոլորովին վերջացաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Լուր կայ թէ արտաքին գործոց նախորդ նախարար ֆօն Մարշալ Կ. Պոլսոյ գերման դեսպան պիտի անուանուի, փոխանակ ֆօն Սաուրմա Ելէլի որ Հռոմ պիտի փոխադրուի։

ՍԵՂԱՆԱԽՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		24	05
Ամէնէն բարձր գին	»	24	13½
Ամէնէն վար գին	»	24	05
Ռումէլիի երկաթ. գոց. ֆր.		114	62½
Ամէնէն բարձր գին		115	75
Ամէնէն վար գին		114	62½

ԲԱՑՈՒՄ, 11 Օգոստոս

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.		24	08
Ռումէլիի երկաթուղի ֆր.		115	—
Օսմանիյէ	»	—	—
Ռէժի	»	—	—
Օսմ. Պանքա	»	14	35
Քաէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7	08
Երկրագործական Պանքա	»	9	—
Սոս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		3	16
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4	07
Թրամուէյ բաժնեթ.		690	—
» ժուիսանս		230	—
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		496	—
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	332	50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	462	50

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ ուէթ օրուան Օ. Ո.		3	50
» մէկ ամսուան »	»	—	—
Ռում. երկ. ուէթ օրուան »	»	—	—
» » մէկ ամսուան »	»	—	—

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	06
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Բօլ Էմբէրիալ	»	89	30
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	00
Ռուպլի թղթադրամ Օ. Ո.		8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109	—
Փարիզ 3 »	ֆր.	23	11¼
Պերլին մանաւ	»	10	96¼

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Օգոստ.

Օսմ. քօնսոլիտէ Սէրի Ա. Ա. Ո.		66	—
» » » Բ.	»	38	25
» » » Գ.	»	23	50
» » » Դ.) բաց.	»	22	12
) գոց.	»	22	12
Փոխառութիւն Գասապա Գ. Կ.		80	50
» Օսմ. 3½%	»	99	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13	63
Այտընի երկաթուղի	»	14	75
Եգիպտական Միացեալ	»	107	37
Անգլ. քօնսօլիտէ	»	112	50
Հելլենական 5%	»	30	—
Մօնօբօլ հելլենական 4%	»	33	—
Ռանթ » 4%	»	25	50
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888 Գ. Կ.		95	—
» նոր » 6% 1892	»	95	—
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25	33¾
Դրամակէշ	»	2	—

ՎԻԵՆՆԱ, 21 Օգոստ.

Փոխան. Փարիզի վրայ ֆիօր.		47	65
» Լոնտոնի վրայ	»	119	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	64	90
Օսմ. Ռէժի	»	159	50

ՓԱՐԻԶ, 21 Օգոստ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.) բաց.	ֆր.	22	35
) գոց.	»	22	32
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	—	—
Օսմանիէ	»	406	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	117	—
Բաքօուդէ	»	460	—
Մաքսատուն	»	478	—
Օսմ. Ռէժի	»	332	50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	591	—
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	104	85
Քաէտի Լիօնէ	»	790	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3285	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	94	37
Սպանիական արտաքին	»	61	90
Չեք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դրամակէշ	»	2	—

ՊԵՐԼԻՆ, 21 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	93	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116	—
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	90	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	273

ԱԶԴ.—Գալանթարեան վարժարանի ութերորդ տարեշրջանը կ'սկսի առաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Գիշերօթիկ աշակերտ տալ փափագողք թող բարեհաճին դիմել առ Հիմնադիր Տնօրէնն նոյն վարժարանի ի Պրուսա։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Քալանթարեան Վարժարանի
Դ. ՔԱԼԱՆԹԱՐԵԱՆՑ

Պրուսա, 3 Օգոստ. 97. 6—3

ՏՈՔԴ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ կանանց, ծննդաբերական և մորթային հիւանդութեանց.—Բէրա, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսաք փողոց թիւ 4, ուր ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի։ 7—30

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԴ. Ա. ՔԱՌԱՔՈԶ

Մասնագէտ երիկամ-սեռային ախտից, գաղղ. և մորթային ախտերու։

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը չալաթաններու ձեռքը խառնուածոց հաւանելով հիւանդութիւններն նաև դարման չգտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ, Տոքդ. Գառաքոզ, իր դարմանատունն ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բէռա, Աղա-Համամ փողոց թիւ 14 իր տունն, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպիոյ հռչակաւոր Բրօֆէսէօրներէն Ֆուռնիէի և Կիյեօնի վերջին ու ազդու մեթոտներով։ 30—26

ԻԼԱՆ

ՁԸՐԱԱԹ ՊԱՆՔԱՍԸՆՏԱՆ

Զըրաաթ Պանգասը իչուն լիւզում օլան միւխթէլիֆ էլ ճինս 3350 ատէտ տէֆթէր իլէ 12,200 ճիլտ էվրագը միւթէնէվվիա վէ 56,5000 ատէտ ունէսլ վէ սէրկի վէ սաիրէնին քեազըտլարը իտարէսէն վէրիլմէք իւզրէ թապ ու թէճլիտի մէվգըի միւնագասայա վազ իտիլմիշ օլուպ շէհրը հալ րուամինին 9 ընճը ճումա իրթէսի կիւնի սաաթ տօգուզտա իհալէի էվվէլիյէսի վէ օն պիրինճի բազար իրթէսի կիւնի սաաթ տօգուզդա գատար 100 տէ 5 թէմինատ իտէն օլուր իսէ գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն նումունէլէրի կէօրմէք վէ շէրայիթինի անլամագ իւզրէ մէզքիւր Պանգանըն իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

4 Աղուստոս 313 3-3

ՌՈՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ին հիմն. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքալիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ — Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ (Հին Մուֆասոն տեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕԴՕՐ ՓԵԹԹԵՆ

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246 000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	104,500,000
Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան.
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթիա, Քարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՍՕՂՈՄՈՆԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՐՄՏԻՔ.— Ցորեն.— Վերջացող շաբթուն ժամանեցին 62,000 քիլէ ցորեն կակուղ որուն 2000ը Ռումէլի եւ 60,000 զանազան տեսակ Անատոլու։ Վաճառուեցան 62,000 Անատոլու 21-22½ ղրշ. էն։ Կարծր ցորենէն հասաւ ու ծախուեցաւ 10,000 Անատոլու՝ Եւրոպայի համար օխան 37-38 փարայէն։ Սֆէրտայորէն.— Եւրոպայի համար 1,000,000 օխա Սեւ ծով ծախուեցաւ օխան 18-19 փարայէն։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ 34-36 փարայ։ Գարի.— Տեղական սպառման համար 20,000 քիլէ Դանուբ ծախուեցաւ 10 ղրշ. էն։ Անատոլուէն 4000 քիլէ հասաւ ու ծախուեցաւ 10½ ղշ. էն քիլէն։ Հրապարակն ոգեւորեալ է։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ քիլէն 9½-16¾ ղշ., ըստ տեսակին։ Վարսակ.— Խնդրանք կայ։ Ապրանք չծախուեցաւ։ Մարսիլիայի մէջ Պանտրմայի եւ Ռոտոսթոյի գինն է 15 եւ Սամսոն 13.50։ Իզմիրի մէջ նոր հունձքը գնող կայ օխան 24 փր. էն՝ Մէճիտիյէն 33 ղրուշի հաշուով։ Թուրքիա.— Խնդրանք կայ բայց գործ չկայ, թէեւ հին հունձքի պատրաստի քանակութիւնը շատ է։ Նոր բերքէն ժամանուած չեղաւ։ Մարսիլիայի մէջ Ռոտոսթոյի տեսակի գինն է 19։ Իզմիրի մէջ 31½։ Սուսամ.— Եւրոպայի համար 300 պարկ ծախուեցաւ 84էն։ Իզմիրի մէջ կ'արժէ 85½-86 փր։ Սիսեռ.— 150 պարկ Անատոլու ու Դարդանէլ ծախուեցաւ օխան 31-32 եւ 44-45 փր. էն։

ԱԼԻՒՐ.— Վերջացող շաբթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 16,000 պարկ, որոց 9000ն Օտեսա 108-120 ղրշ. էն պարկը, 3500 Սամսոն 75-83էն, 1500 Իպրայիլ 135էն եւ 800 Մարսիլիա։

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ԲԵՐՔ.— Շաքար.— Ժամանեցին 2500 պարկ Թրիէսթէ. 2500 Թրիէստէ ծախուեցաւ 80-82 ղրուշէն։ Խահուէ.— Ժամանեցին 3575 պարկ. ծախուեցան 2500. Հրապարակը տկար է։ Կ'արժէ պարկը 5.60-7½ օսմ. ոսկի։ Բրինձ.— Ժամանեցին 100 պարկ Ռանկուն, 100 պարկ Րիզօն եւ 150 ճապոնական։ Ծախուեցան 150 Ռանկուն՝ 115էն, 100 Րիզոն՝ 54 փր. էն եւ 150 ճապոնական՝ 160-170 ղշ. էն։ Սպիրթանքան Կարագ.— Թականրոքի վրայ գործ եղաւ օխան 9⅞-10¼ ղշ. էն։ Մոմ. Ֆունտիք 1500 ու Արոլլոն 500 սնտուկ ժամանեցին։ Օսմանիյէի գինն է սնտուկը 45 ղրուշ եւ Պաֆորը՝ քիլօն 3¾ ղրշ։ Բամբակ.— Սնտուկը 21¼ ղրշ., ոսկին 100 ղրշ. էն։

ՄԵՏԱՂ.— Երկաթ.— 100 թոնօ ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մետաղի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼՔՈԼ.— Ծախուեցան 160 տակառ՝ 41-48 օխան մէկ օսմ. ոսկւոյ։

ՀԱՆՔԱՅՈՒԽ.— Կարեւոր գործ չեղաւ։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.— Հրապարակի վրայ շատ գործ չկար. գիներն հաստատուն էին։ Մանածի, մալմաշի, կտաւի եւ տպածոյի վրայ քիչ շատ գործեր եղան։

ԱՐՏԱԾԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.— Թէֆթիկ.— 1200 հակ ծախուեցաւ օխան 17-18½ ղրշ. էն։ Բուրդ.— Նոր բերքերը ժամանեցին, բայց վաճառում չեղաւ։ Բամպակ.— Ժամանում եւ վաճառում չկայ։ Մետաքս.— Շարժուս քիչ գործ եղաւ։ Ի Լիոն Պրուսայի բժոժական մետաքսի (կուէժ) գինն է 36-39 Ֆր. Սուրիա՝ 36-39 եւ Պրուսայի կրկնոլոր մետաքս (Օրկանսէն) 41-42 եւ Սուրիա՝ 42։ Կապերտ.— Միշտ ժամանում կայ բայց վաճառում չըլլար։ Աֆիոն.— 5 սնտուկ Մալաթիա ծախուեցաւ 118-120էն եւ 5 սնտուկ դեղարանաց գործածութեան համար 10 ղրշ. էն օխան։ Իզմիրի մէջ նոր բերքին գինն է 61-62 եւ հինին տեղական 64։ Գոմ Խէժ.— 35 սնտուկ Նիյոտէ գեղին ծախուեցաւ օխան 14 ղրուշէն։ Նոր բերքին 2 ամիսէն կ'ժամանէ։ Պատրաստ կայ 1700 պարկ։ Մահմուտիյէ.— Օխան 60-200 ղրշ.։ Սալէպ.— Օխան 12½-15½ ղրշ։ Դեղին Մեղրամոմ.— 19-19½ ղրշ։ Դեղին ճէհրէ.— Օխան 1½-3¼ ղր։ Գիւռօ.— Օխան 5.5½ ղրշ։ Մորթ.— 5000 Նապաստակի մորթ ծախուեցաւ 100 հատը 105 ղրշ. էն Մէճիտիյէն 20էն։ Ընկոյզ.— Օխան 36-40 փարա։ Կաղին.— Կնդրինարը 94-95 ղրշ։ Խաշխաշ.— Կնդրինարը 30-60 ղրշ։ Պղպեղ.— Գործ չեղաւ։ Նուշ.— 5-5½ ղրշ։ Զամբ.— Օխան 20 փր. էն 4½ ղրշ։ Թուղ.— 1½-3¼ ղրշ. օխան։ Մտաստիկ.— Օխան 22-45 ղրշ։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԹՈՒԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Թօփաճըի խան Սուլթան-Համամ, ալբրինին մօտ թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արտաւարդի եւ նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ԳՈՐԾԻ.— Պարզ եւ Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Երիզներու համար։— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Պառօ, Թիւլ, Քէօբիւր, Շանթիյեր, Պուքծօն, Իսլանտէզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Բթանէ եւ Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պուքծուքով, եւ առանց Պունճուքի Մետաքսեայ եւ ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եւայլն։ ԳՕՐՍԷԼԱ.— Կրօն, Մուսաւէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԵՔ ԵՒ ԿԱԶ.— Գուէբ տը Շին, Գուէբ Անկլէ, Գուէբլիւ, Կազ, Կաբնաուին, պաբէժ բուրդ եւ մետաքս, Թաւլաթան, Մուսլին եւայլն։— ՖԱՔԷՕՑԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անատոլուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած եւ Տանթէլայէ, Ծրարով եւ պատրաստ շինուածքներ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ եւ Բթանէ։— ՔՈՐՍԷ.— Կաղլիական ընտիր եւ ձեւաւոր, պարզ, Բըլուշով եւ մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կնունքի համար տղու հագուստ եւ գլխարկ։— ԲՐԻՏԱՆԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եւայլն։— Շալեր.— Շալ Պտուտներու համար, ծաղիկով եւ Ֆիօ Շալ էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամէնքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր եւ հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ եւ աժանութիւն։ Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառումներ։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն։ Կը բուժէ դժուարամարսութիւն, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցնէ ոյժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։ Ջղային տկարութեանց եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ միայն է։ Մելամաղձութեան ախտանիշք կ'անհետանան հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՔԴ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կը ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով ելեկտրական տարրը, Ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կորովը կը կենդանացնէ մարդկային դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով առոյգ առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անոյժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր ոյժ մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ եւ բարօրութեան զգացմամբ, որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց կը կորսնցնէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղիք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողալ, մորթը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքդ. Լալորի Ֆոսֆատինը պարունակեալ է ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց, Վօյվօտա պահականային քով, Կալաթա-Շիշլի Թրամվէյներու կայարանը, թիւ 95 եւ 97։

ՌԷՅՆՈԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔ

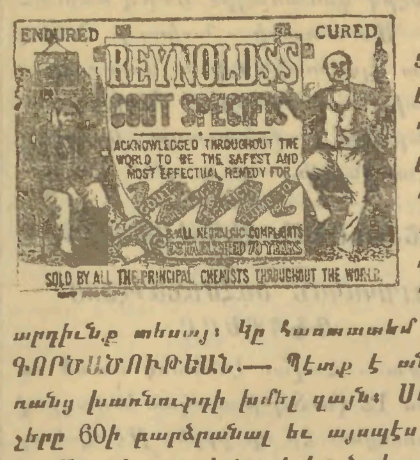

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյլի կը գրէ. «Քիչ մը ատեն Րէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍՊԷՍԻՖԻՔը տուի հիւանդներուս եւ կը փութամ ըսել որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասի շատ ազդեցիկ դեղ է»։ ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է սկսիլ փոքրանց, պառկելէ անմիջապէս առաջ ու առանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱՅԻ անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Նիւքօէք Գալըրըրմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Շիշլի Թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ՇԱՆՕԹ.— Նոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի նախկին տեղն Սկիւտարի չուկան Մահքէմէ փողոց պարսիկ ծխավաճառին վերի յարկը։ Կէսօրէն վերջը Բերա Կալաթա-Սէրայի վարժարանին դիմաց թիւ 200 արարաթեան Ա. յարկ թիւ 3։ Վկայեալ եւ ծանօթ ատամնաբոյժն յանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական ամէն գործողութիւնք ի հարկին թմրեցուցիչ դեղերով։ Նոր գրութեամբ կը պատրաստէ բերնի եւ դէմքի յարմար առանց կեռի, առանց զսպանակի եւ արմատներու վրայ առանց քիմքի, պատուաստելու արհեստական ամէն ձեւ ակռայք։ Դիմողք գոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութենէն եւ գործողութեանց կատարելութենէն։ Գչ. խորհրդակցութիւնք ձրի։ 26—53

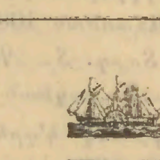

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ եւ Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ամասիս	3500	Թիպս	2500
Մեմֆիս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնէս	3500	Նէրգիս	2500
Անիւպիս	3000	Բերա	2250
Ապոր	3000	Օսիրիս	2250
Անօբիս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Ֆարոս	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՌՈՒԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ռիւթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Nº 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (57)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ
ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ
ՏՈՔՏՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Եթէ ինչ որ կը կարծես իրաւ է, լաւ ուրեմն, պիտի ամուսնացնենք զիրենք եւ մեր վերածնութիւնը պիտի տեսնենք իրենց զաւակներուն վրայ։

—Շատ ուշացնելու չէ, այնպէս չէ՞։ Իրարու ծանօթանալու պէտք չունին։ Մին չունի մտածութիւն մը զոր միւսը չգիտնայ։ Ուստի կրնանք համառօտել ձեւակերպութիւնները։

Ռամօ նորէն մտատանջ կերպարանք մը առաւ, եւ սրտայուզութենէ հեղձամղձուկ ձայնով մը յարեց.

—Հարկ պիտի ըլլայ որ բոլոր պէտք եղած թուղթերն հաւաքեմ։ Ամուսնութեանս պայմանագիրն, աղջկանս ծննդեան վկայագիրն... Այս թուղթերը պահուած են փոքր կահի մը մէջ, որոյ բանալին կնոջս քով էր եւ որ իր սենեկին մէջ է։ Գիտես թէ տարին մէկ օր միայն կը մտնեմ այդ բնակարանն, որ ինծ համար այնքան լի է կսկծալի յիշատակներով։ Պիտի ջանամ կանխել մահուան տարեդարձն, եւ վաղն այս տխրագդեցիկ յիշատակներուն մէջ պիտի փնտռեմ... Առաջին անգամ ըլլալով, սրբազան մասունքներուն հանգիստը պիտի վրդովեմ։ Պէտք չունիմ քեզ ըսելու թէ ո՜րչափ տաժանելի պիտի ըլլայ ինձ այս տեսակ մը գերեզմանահանութիւնն.. Բայց պէտք է... Պիտի համակերպիմ։

Այս եւ չխօսեցան եւ սեղանատուն իջան, ուր արդէն երկու երիտասարդներն իրենց կ'սպասէին։ Նախաճաշն արագ ու գրեթէ լուռ եղաւ, յետոյ Թալվան եւ Ռամօ մեկնեցան ի միասին տանելով զՌոպէր։

Երեկոյին ճիմարաբոյժը չերեւցաւ եւ Տօքտորն իր աղջկան հետ առանձինն ճաշեց։ Կերակուրի ատեն կը քննէր զայն, իր դուշակից աչքերով ուսումնասիրելով այս մատղաշ դէմքին գիծերն, որ առողջութիւն կը բուրէր, սքանչանալով այս փայլնշագեղ ու կորովի մարմնոյն համեմատութեանց վրայ։

Ատրիէն, զարմանալով, իւրովի կը հարցնէր թէ ինչ կը նշանակէր այս խորին քննութիւնը։ Բայց իր ակնածութիւնը չէր ներեր իրեն հարցափորձել իր հայրը. ուստի համբերութեամբ կ'սպասէր որ հայրն ինք տայ իր փափաքած բացատրութիւնն։ Ռամօ իր դրասենեակն ելնելէ յետոյ միայն որոշեց խօսիլ։ Դեռատի աղջիկն իր մօտ քաշեց տարաւ, ցած աթոռի մը վրայ նստեցուց գրեթէ իր ոտքերուն տակ եւ ձեռքէն բռնելով ըսաւ.

—Այս առաւօտ կնքահօրդ հետ կարեւոր խօսակցութիւն մը ունեցայ որոյ առարկան դուն էիր։

Եւ մինչ աղջիկը գլուխը վեր կ'առնէր զարմանօք եւ սակաւ ինչ մտատանջ.

—Մի նեղեր միտքդ, յարեց Տօքտորը, գիտես թէ մեր միակ մտահոգութիւնն է ապահովել երջանկութիւնդ։ Ինչ որ մենք պիտի երեւակայենք, պատրաստենք կամ պիտի բաղձանք, առ ոչինչ պիտի համարուի, եթէ մեզ յայտարարես թէ մեր խորհուրդները չեն գոհացներ զքեզ։

Ատրիէն ժպտեցաւ, արդէն իրազեկ ըլլալով իր հօր բանիքին, եւ կիտովին ոտք ենելով՝ անոր ուսին վրայ ծռեցաւ եւ գորովանօք համբուրեց զայն։

—Տասնեւութ տարեկան եղար, կրկնեց Տօքտորը, ահա արդէն մեծ աղջիկ եղեր ես, եւ Թալվանի ու ինծ նման երկու ախուր ծերուկներու միջեւ անցուցած կեանքէդ տարբեր կեանքի մը կրնաս բաղձալ...

Այս անգամ Ատրիէն շիկնեցաւ լռել եւ սիրուն աշխուժութեամբ մը իր հօր խօսքն ընդհատելով, ըսաւ իր անոյշ ձայնով.

—Սակայն կը բաղձայի այսպէս շարունակել կեանքս, եւ չեմ կարծեր որ այլուր կարենամ աւելի երջանիկ ըլլալ քան սիրելի կնքահօրս ու քու քովդ։

—Անշուշտ աւելի պիտի չսիրուիս, կրկնեց Ռամօ, վասն զի գոյութիւն ունենալէդ ի վեր, մեք ամէն ինչ քու կամացդ տակ դրած ենք... Բայց, զաւակս, յաւիտենական պիտի չըլլանք, եւ մեր սէրն զոր նուիրած ենք քեզ, օր մը ի հարկէ սահմանել պիտի պակսի քեզ. ուստի պէտք է որ ապագայիդ վրայ խորհինք, եւ դեռատի աղջկան մը ապագան ամուսնութիւնն է։ Ո՛հ, մի կարծեր թէ առանց յուզուելու կը խօսիմ այս խնդրոյն վրայ... Եթէ մեր քովը ցարդ երջանիկ եղար, մենք ալ քու վրադ գտանք վերջին հրապոյրը, գերագոյն մխիթարութիւնը զոր կեանքը կը պահէր մեզ համար... Այս տունն, որ այնքան վիշտերու եւ տխրութիւններու ականատես եղաւ, քեզմով վերստացած էր քիչ մը ոգեւորութիւն եւ զուարթութիւն... Դուն եղար անոր ճառագայթն ու ժպիտն... Ուստի կը հաւատամ քեզ թէ երբ կը մտածենք որ այս ամբողջ ուրախութիւնն ուրիշին պիտի թողունք, մեր սիրտը կը ճմլուի։ Բայց այնքան անձնասէր ալ չենք պահանջելու համար որ ինքզինքդ մեր երջանկութեան զոհես, եւ կ'ուզենք ընկեր մը տալ քեզ, որոյ թեւն անցած՝ պիտի կրնաս քալել կենաց ասպարէզին մէջ ամենայն ապահովութեամբ։

—Ուրեմն ինծմէ բաժնուելու վրայ կը խորհիք։

—Ո՛չ, սիրելի զաւակս, վասն զի կը յուսամ որ այն երիտասարդն որ քու ամուսինդ պիտի ըլլայ, զիս պիտի չզրկէ քու սիրելի ներկայութենէդ... Բայց գիտես որ կինը պէտք է հետեւի իր ամուսնոյն, եւ երբ ամուսնանաս, որքան ալ մօտս ըլլաս, այլեւս ինծ պիտի չվերաբերիս, ինչպէս այսօր... Քու եւ իմ միջեւ, միշտ մէկը պիտի գտնէ ուրիշ մը մտածութիւնը, յիշատակը կամ պատկերը։

Տօքտորը գլուխը ցնցեց.

—Եւ թերեւս այս պահուս տառօրինակ պատրանքներ կը տածեմ։ Ո՞վ գիտէ թէ արդէն... Այո, Թալվան կը պնդէ թէ սիրտդ այլեւս [illegible] մերը չէ, եւ թէ կը սիրես...

Ատրիէնի ձեռքը դողաց Ռամոյի ձեռներուն միջեւ, երեսները սաստիկ կարմրեցան, եւ շփոթած մնաց ու այլեւս չհամարձակեցաւ վեր առնել աչքերը։

—Յանդիմանութիւն մը չէ որ կ'ընեմ, սիրելի աղջիկս, կրկնեց Տօքտորը, այլ հազիւ պարզ հարցում մը... Լիակատար վստահութիւն ունիմ վրադ, եւ կանխաւ հաւատացեալ եմ որ եթէ ակնարկներդ մէկուն վըրայ հանգչած են հաճոյաբար, ըրած ընտրութիւնդ այնպիսի ընտրութիւն մը պիտի ըլլայ որ ուրիշ բան պիտի չմնայ ինծ ընել, բայց եթէ հաւանիլ անոր...

—Ո՛հ, հայր իմ, այդ մասին շատ ապահով եմ։

Կանգ առաւ, սակաւ ինչ ամօթահար ըլլալով այն խանդագին ջերմութեան համար որով արտասանած էր այս խօսքերը։

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՉԱՃԵԱՆ (Շար.)